

VUOSIKERTOMUS 1998

Addtek luotiin 1.12.1997 yhdistämällä suomalainen Partek Precast Concrete ja ruotsalainen Strängbetong.

Addtek on Euroopan johtava betonielementtien valmistaja. Addtek-ryhmään kuuluvilla yrityksillä on 39 tuotantolaitosta seitsemässä maassa.

Addtek panostaa kannattavaan kasvuun Euroopassa lisäämällä esivalmistustekniikan käyttöä ja laajentamalla uusille maantieteellisille markkinoille.

Addtek tuotti vuoden 1998 aikana liki 8 miljoonaa neliometriä peittävän alan lattia- ja kattoelementtejä.

Addtekin suurimmat osakkeenomistajat ovat suomalainen konepajayritys Partek, 40 prosenttia, ja ruotsalainen sijoitusyhtiö Industri Kapital, 16 prosenttia. Loput osakkeet omistaa eri institutionaaliset ja yksityiset sijoittajat. Myös konsernin johdossa olevat ovat sijoittaneet Addtekiin.

Sisältö

Toimitusjohjan katsaus	2
Elementtirakentaminen - tulevaisuuden rakennusmenetelmä	6
Liikeidea ja tavoitteet	7
Addtek lyhyesti	8
Addtek-ryhmä	10
Markkinakatsaus	11
Parma Betonila, Suomi	12
PCE Engineering, Suomi	14
Strängbetong, Ruotsi	16
Spenncon, Norja	18
VBI, Alankomaat	20
Spanbeton, Alankomaat	22
Brespa, Saksa	24
Parastek, Venäjä	26
E-Betoelement ja Swetrak, Viro	27
Addtekin tutkimus- ja kehitystoiminta	28
Addtek Research & Development	30
TILINPÄÄTÖS	
Hallituksen toimintakertomus	32
Konsernituloslaskelma 1.1.–31.12.1998	34
Konsernitase 31.12.1998	35
Konsernin rahoituslaskelma, 1.1.–31.12.1998	36
Emoyhtiön tuloslaskelma, 1.1.–31.12.1998	37
Emoyhtiön tase, 31.12.1998	38
Emoyhtiön rahoituslaskelma, 1.1.–31.12.1998	39
Tilinpäätösperiaatteet	40
Tuloslaskelmien ja taseiden liitetiedot	42
Tunnuslukuja 1998	52
Tunnuslukujen laskentakaavat	53
Hallituksen voitonjakoehdotus yhtiökokoukselle	54
Tilintarkastuskertomus	55
Osakejakauma	56
Hallitus	57
Johto	59
Osoitteet	60

Toimitusjohtajan katsaus

Addtek keskittyy kannattavaan kasvuun

Vaiherikas yhdistyminen johti kannattavaan kasvuun jo ensimmäisenä toimintavuonna

Addtek-yhtiön muodostumisen yhteydessä aloitettiin ja toteutettiin useita rakennemuutos- ja toimenpideohjelmaa, jotka saatettiin menestyksellisesti päätökseen vuoden 1998 aikana.

Suomessa Partek Betonila ja Parma yhdistettiin Parma Betonila Oy:ksi vuonna 1997. Vuoden 1998 aikana rakennettiin yhteinen ja yhtenäinen tehokkaasti toimiva organisaatio, jonka henkilömäärä on mitoitettu vastaamaan vallitsevaa kysyntää. Tämä merkitsee sitä, että Parma Betonila on nyt vahva ja kilpailukykyinen yritys, joka panostaa uusien tuotteiden ja järjestelmien kehittämiseen.

Eräs uusista tuotteista on tuuletettu seinäelementti. Sitä valmistetaan Parma Betonilan Kangasalan tehtaalla, josta on tullut Addtek-konsernin seinäelementtivalmistuksen osaamiskeskus, ”center of excellence”.

Parma Betonila vastaa myös Addtek-ryhmän Venäjän-toiminnoista ja on kehittänyt tätä varten toimintatavan, jolla minimoidaan kaupankäynnistä aiheutuvat taloudelliset riskit. Yhtiö kouluttaa itse elementtituotannossaan käyttämänsä alihankkijat. Lisäksi kaikki kaupat tehdään dollarimääräisinä tai muuta vastaavaa valuuttaa käyttäen.

Strängbetong Ruotsissa aloitti vuonna 1997 laajan tuotantokapasiteetin sopeuttamisohjelman, joka saatiin päätökseen vuoden 1998 alkukuukausina. Yhtiön tuotantokyky on nyt samaa luokkaa kuin Parma

Betonilan. Strängbetongilla on kuitenkin enemmän teknistä varakapasiteettia, jota voidaan ottaa käyttöön noususuhdanteen aikana. Strängbetong on kertomusvuoden aikana vahvistanut asemaansa konsernin osaamiskeskuksena kokonaistoimitusten osalta.

Hönefossin tehtaalla Norjassa saatiin menestyksellisesti päätökseen tuottavuuden kohentamiseen tähtäävä investointi- ja toimenpideohjelma, sekä otettiin käyttöön uusi tuotantolinja, jonka ansiosta tehtaasta tulee tunnelielementtien osaamiskeskus. Hönefossista saadut kokemukset ovat luoneet perustan myös Trondheimin alueen toiminnan tehostamishankkeelle. Hankkeen arvioidaan toteutuvan vuoden 1999 aikana.

VBI:n kehitys Alankomaissa on ollut vakaa. Yhtiön laajentuminen Saksan markkinoilla myyntiyhtiö Verbinin välityksellä etenee suunnitelmien mukaan.

Kertomusvuoden aikana tehtiin päätös laajasta investointiohjelmasta, joka toteutetaan Huissenin tehtaalla. Kolmen seuraavan vuoden aikana toteutettavalla ohjelmalla tehostetaan tuotantoa ja varmistetaan tuotantokapasiteetin riittävyys, jotta yritys voisi vastata Saksan markkinoiden kysyntään. Investointiohjelman seurauksena tehtaasta tulee Addtekin ontelolaattatuotannon osaamiskeskus.

Alankomaalaisen Spanbeton-yhtiön alkuvuoden kehitys oli heikko. Tilauskertymä ja kapasiteetin käyttöaste paranivat kuitenkin oleellisesti vuoden 1998 toisella puoliskolla, jolloin saatiin tehdashallien ja pysäköintitalojen sekä hiljattain kehitetyn Spanwand-betoniponttituotteen tilauksia. Betonipontti korvaa teräspontin erityisesti niissä tilenteissa, joissa vesi voi ruostuttaa teräsponttia. Parhaillaan suunnitellaan investointeja, joilla varmistetaan Spanwand-tuotteen kustannustehokas valmistus.

Brespa Saksassa on kertomusvuoden aikana ostanut pienen ontelolaattatehtaan Saksan itäosissa sijaitsevasta Chemnitzistä. Yritysosto parantaa Brespan mahdollisuuksia toimittaa tuotteitaan Saksan itäiselle alueelle.

Vuoden aikana Brespalle tappioita aiheuttaneen berliiniläisen Delcon-myyntiyhtiön kehitys oli pettymys. Tästä johtuen Brespa luopui omistuksestaan Delconissa vuoden 1998 lopussa. Brespan toimintaedellytykset vuodelle 1999 ovat nyt parantuneet ja yhtiö aikoo kasvaa lisäämällä markkinaosuuttaan.

PCE Engineeringin vuodelle oli tunnusomaista kysynnän painopisteen siirtyminen Aasiasta ja Venäjältä Keski- ja Etelä-Eurooppaan. PCE on kertomusvuoden aikana perustanut Yhdysvaltoihin oman myyntiyhtiön, joka on jo saanut useita kiinnostavia tilauksia. Yritys pysyy jatkossakin Addtek-ryhmän elementtituotantoteknologian osaamiskeskuksena.

Addtek Research & Development -yhtiön toiminnasta voidaan meneillään olevien kehitysprojektien lisäksi nostaa esiin yhtiön betonilaboratorio. Se on kertomusvuoden aikana analysoinut ja optimoinut betoninvalmistuksessa tarvittavia raaka-aineita. Näillä toimenpiteillä varmistetaan useiden tehtaittemme betoninvalmistuksen oikeat sekoitussuhteet.

Betonilaboratorion yhteydessä on Addtekin betonisekoitusosaamisen keskus. Sen ansiosta Addtek pystyy minimoimaan tehtaidensa betonikustannukset.

Kertomusvuoden aikana on toteutettu tieto-taidon ("Transfer of best practice", TOB) siirtoa yhtiöiden kesken koskien tuotantoa, ostotoimintaa, taloutta ja hallintoa. Useat tämän työn tuloksista on otettu mukaan tehdastasoisiin ja maakohtaisten yhtiöiden toimintasuunnitelmiin. Uusi tietojenkäsittelyä koskeva kokemusten vaihtoprojekti on aloitusvaiheessa.

Jatkuva kasvu laajemmalla tarjonnalla ja kansainvälistymisellä

Addtek jalostaa rakennusprosessia lisäämällä siihen teollista ajattelua ja teknologista osaamista. Korvaamme perinteisen ja työlään paikallarakentamisen elementtien ja järjestelmien tuotannolla ja kokoonpanolla. Käyttämämme menetelmän esivalmistusaste on korkea.

Addtekin suurin tuoteryhmä ovat rakennusten betonielementit, joilla on seuraavia etuja muihin rakennusratkaisuihin verrattuna:

- lyhyempi rakennusaika
- arkkitehdeilla suuri suunnittelun vapaus
- vähän kantavia väliseiniä
- hyvät äänieristysominaisuudet
- uusien lämmitysjärjestelmien käyttö mahdollista
- kovettaminen tehdasolosuhteissa, minimaalinen kosteus
- rakennusmateriaali kierrätettävää

Tarjontaan sisältyy usein myös elementtien kuljetus rakennustyömaalle ja asennus niin valmiiksi kokonai-

suudeksi, että laiteasennustyöt voidaan aloittaa.

Elementtirakentamisen tehokkuus, elementtien valmistus ja kuljetus rakennustyömaalle sekä niiden kokoonpano työmaalla ovat ratkaisevia tekijöitä kilpailukyvyillemme.

Addtekin visio on muuttaa rakennustyömaa kokoonpanotyömaaksi, jolla esivalmistettujen tuotteiden toimittajat toimivat yhteistyössä. Näin saavutetaan huomattavia aika- ja kustannussäästöjä. Samalla valmiin kohteen laatu kohenee kahdesta syystä:

- Rakennusosat ja -järjestelmät esivalmistetaan siihen erikoistuneissa teollisuuslaitoksissa.
- Elementtitalojen pystyttäminen on yksinkertaisempaa ja varmempaa kuin niiden rakentaminen työmaalla. Sääolosuhteet eivät vaikuta rakennuksen lopulliseen laatuun.

Addumin ja Partekin betonielementtitoimintojen yhdistyttyä Addtek-konserni kattaa rakennusprosessin kaikki neljä vaihetta eli suunnittelun, tuotannon, kuljetuksen ja kokoonpanon. Toiminnan laajuus vaihtelee maasta tai jopa toimipaikasta toiseen riippuen paikallisista olosuhteista ja asiakkaiden toivomuksista.

Virossa on vuoden 1998 aikana toteutettu menestyksekkäitä rakennushankkeita, joihin useat Addtek-yhtiöt ovat osallistuneet. Pohjoismaiden yksiköiden tukemana vastaavia kansainvälistymisprojekteja on ryhdytty valmistelemaan muun muassa Latviassa ja Puolassa.

Suurempi markkinaosuus ja laajemmat markkinat

Suomessa kysyntä lisääntyi vuoden 1998 aikana huomattavasti, vaikka jäikin edelleen 40 % pienemmäksi kuin huippuvuonna 1989. Ruotsissa rakennustoiminta kasvoi toisella vuosipuoliskolla, mutta sen lähtötaso oli alhainen. Myynti kasvoi Suomessa yhteensä 20 % ja Ruotsissa 21 %. Norjassa myynti lisääntyi 14 % uudisrakennusten kuutiotilavuuden alenemisesta huolimatta. Lisäys johtui lähinnä siitä, että saimme enemmän projektitilauksia, jotka käsittivät myös elementtien kuljetuksen rakennustyömaalle ja niiden kokoonpanon. Kehitys Alankomaissa on ollut vakaa kertomusvuoden aikana, kun taas Brespa ja VBI:n myyntiyhtiö Saksassa ovat li-

sänneet myyntiään 7 % maan rakennusmarkkinoiden viime vuosien heikosta kehityksestä huolimatta.

Myynti Virossa kasvoi 115 % ja Venäjällä 40 %, mikä on osoitus siitä, että Viron markkinoilla käytetty laajempi toimintakonsepti tai riskien rajoittaminen alihankintaa hyödyntäen kuten Venäjällä tehdään, tarjoavat mielenkiintoisia kasvumahdollisuuksia.

Ratkaisevaa kasvullemme on esivalmistettujen ja esijännitettujen betonielementtien markkinaosuuden kasvattaminen niillä rakennusmarkkinoilla, joilla betonielementit ovat erityisen kilpailukykyisiä muihin materiaaleihin ja rakennusmenetelmiin verrattuna. Elementteillä on eri maissa erilaiset edellytykset menestyä, ja siksi Addtekillä on kullekin markkinalle oma laajentumisstrategia. Alankomaissa keskitytään infrastruktuurirakentamiseen, Norjassa suurempaan toimituslaajuuteen, Ruotsissa asuntoihin ja Suomessa teollisuus- ja liikerakennuksiin. Laajimmat panostukset markkinaosuuden kasvattamiseen tehdään Saksassa, jonka rakennusmarkkinat vastaavat neljäsosasta koko Euroopan rakentamisesta. Saksassa ontelolaattojen käyttö talonrakentamisessa on toisaalta vähäisintä Euroopassa. Tämä tarjoaa Addtekillä suuret mahdollisuudet tulevaisuudessa.

Sen lisäksi meillä on mahdollisuus laajeta maantieteellisesti useassa maassa yritysostojen kautta. Iso-Britannia ja Benelux-maat ovat varsin kiinnostavia tässä suhteessa.

Voimakas tuloskehitys vuonna 1998 antaa hyvän perustan vuodelle 1999

Kaikki Addtekin tunnusluvut kehittyivät myönteisesti vuonna 1998 verrattuna vuoden 1997 proforma-tunnukseluihin.

Addtek-konsernin liikevaihto vuonna 1998 oli 2 628 Mmk, jossa kasvua 12 % vuoden 1997 liikevaihtoon verrattuna. Noin puolet myynnistä oli toimituksia muihin rakennuksiin kuin asuntoihin, kolmannes meni asuntoihin ja vajaat 10 % infrastruktuuriprojekteihin. Tilauskanta vuoden lopussa oli 864 Mmk, mikä on enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Vuoden 1998 liiketulos kasvoi 45 % ja oli 218 Mmk. Positiivisen kehityksen mahdollistivat lähinnä suuremmat myyntimäärät, jalostettujen tuotteiden lisääntynyt osuus myynnistä sekä parempi kustannuste-

hokkuus, joka saatiin aikaan sisäisellä vertailulla ja kokemusten vaihdolla Addtekin eri yksiköiden ja yhtiöiden välillä.

Sijoitetun pääoman tuotto oli runsaat 21,4 %, kun edellisen vuoden vastaava proforma-suhdeluku oli 14,2 %. Syinä tähän kehitykseen olivat tuotannon korkea käyttöaste ja pääoman parempi kierto-nopeus. Myös oman pääoman tuotto parani. Se oli 25,0 % vuonna 1998, kun se vuotta aiemmin oli 20,8 %.

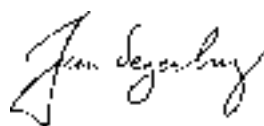
Taseen loppusumma väheni yli 100 Mmk 1,8 miljardiin markkaan. Vakavaraisuus mukaan lukien pääomalaina, jolla on huonompi etuoikeus oli 30,7 %. Vuonna 1997 se oli 22,0 %.

Seuraava kehitysaskel

Addtek on kehittynyt myönteisesti sekä strategisessa että operatiivisessa mielessä. Se on osoitus siitä, että Partekin Precast-toiminnan ja Industri Kapitalin/Addumin Strängbetong-toiminnan yhdistämisestä on saatettu menestyksellisesti päätökseen. Addtek on nyt saavuttanut asemansa suomalaisena yhtymänä, joka on valmis tekemään päätöksen seuraavasta kehitysaskeleesta. Olen ollut yhtiön toimitusjohtaja yhdistämisprosessin aikana ja nyt on minun vuoroni siirtää vastuu vakitukselle toimitusjohtajalle, joka jatkaa mahdollisen listautumisen valmistelua ja sen jälkeen yhtiön johtamista pörssiyhtiönä. Olen hyvin tyytyväinen siihen, että Addtekin hallitus aikoo nimittää Bengt Janssonin seuraajakseni. Yhdistämisprosessin aikana olen oppinut tuntemaan hänet ja tiedän, että hän on alansa ammattitaitoinen ja kokenut edustaja. Olen ylpeä siitä, että Bengt Jansson seuraa minua toimitusjohtajana.

Lopuksi haluan kiittää Addtekin henkilöstöä ja johtoa innostuneesta ja ammattitaitoisesta työpä-noksestä. Ilman tätä työpanosta vuodesta 1998 ei olisi tullut niin menestyksellistä kuin siitä nyt tuli.

Vantaalla toukokuussa 1999

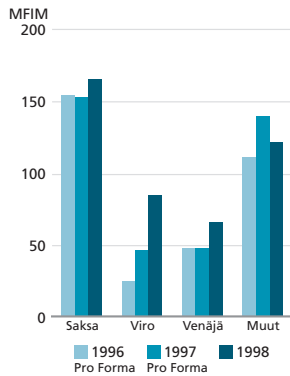
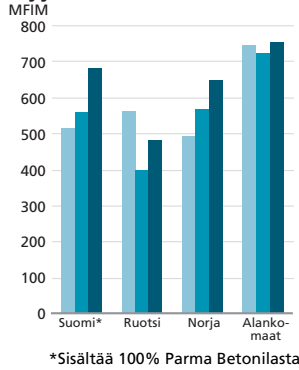

Jan Segerberg

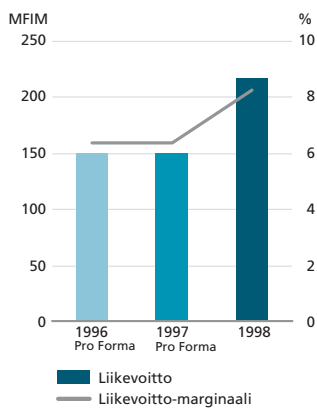

Vahva alku vuodelle 1999

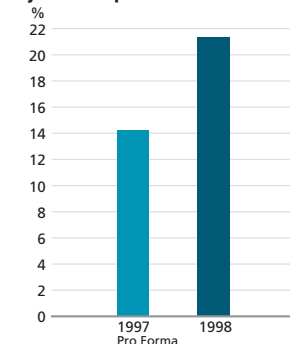
Myynti maittain

Liikevoitto

Sijoitetun pääoman tuotto

Kuluva vuosi on alkanut Addtekille myönteisissä merkeissä. Toteutuneet toimitukset ja tilauskanta osoittavat kasvun jatkuvan. Kun myös tulos kehittyi suunnitelmien mukaisesti ei voi muuta kuin todeta, että valittu linja - keskittyminen kannattavaan kasvuun - on ollut oikea.

Transfer of Best Practice -menetelmän ansiosta on tuottavuuden kehittyminen ollut myönteistä vuonna 1998 ja tämän kehityksen odotetaan jatkuvan myös tänä vuonna.

Tätä kirjoitettaessa ratkaisevaa päätöstä mahdollisesta pörssilistautumisesta ei ole vielä tehty. Yhtiöllä on hyvä sisäinen valmius ja nyt odotetaan meneillään olevan pohjoismaisen sementti- ja betonteollisuuden uudelleenjärjestelyjen tuloksia sekä oikeita markkinaolosuhteita.

Vantaa toukokuussa 1999

Bengt Jansson

Elementtirakentaminen – tulevaisuuden rakennusmenetelmä

Betonituotteiden esivalmistamista eri tarkoituksiin on käytetty jo 1900-luvun alusta lähtien. Teknologiaa on ajan myötä parannettu ja kehitetty. Elementtirakentamisella ja betonilla on paljon hyviä ominaisuuksia:

- **Korkea laatu**
Valmistus valvotuissa olosuhteissa varmistaa lopputuotteen korkean laadun.
- **Kosteus minimiin**
Betonin kosteus sitoutuu kovettamisprosessissa ennen elementtien toimitusta.
- **Suuret jännevälit**
Jännitetyn betonin avulla voidaan käyttää suurempia jännevälejä kuin perinteisin rakennusmenetelmin.
- **Lyhyt rakennusaika**
Teollisen valmistusprosessin avulla rakennusaikaa voidaan lyhentää.
- **Äänieristysominaisuudet**
Verrattuna kevyempiin rakennusmateriaaleihin betonilla on hyvä äänieristyskyky, joten se soveltuu hyvin kerros- ja rivitalojen, liike- ja teollisuusrakennusten sekä meluseinien rakentamiseen.
- **Palonkestävyys**
Betonin palonkestävyys tekee rakennuksesta turvallisen ja alentaa vakuutuskustannuksia.
- **Energian varastointi**
Betonin lämmönvarauskyky alentaa lämmityskuluja.
- **Ympäristövaikutukset**
Betonin esivalmistuksessa syntyvät jäännöstuotteet voidaan käyttää uudelleen jolloin raaka-aineita kuluu vähemmän.

Liikeidea ja tavoitteet

Addtek haluaa

- Tarjota asiakkailleen kaikilla rakentamisen osa-alueilla edullisimman betoni-elementeistä ja niihin liittyvistä palveluista koostuvan kokonaisratkaisun.
- Lisätä rakennusprosessin tehokkuutta ja parantaa lopputuotteen laatua osallistumalla jatkuvasti nykyaikaisten teknologioiden kehittämiseen.

Addtek tulee

- **Hyödyntämään synergiavaikutukset**
Synergiavaikutukset varmistetaan sisäisellä benchmarkingilla ja kokemusten vaihdolla eri yksiköiden välillä.
- **Lisäämään elementtien kysyntää**
Addtek työskentelee tehokkaasti lisätäkseen elementtien käyttöä rakennusteollisuudessa.
- **Laajenemaan Euroopassa**
Addtek kasvattaa osuuttaan nykyisillä markkinoillaan ja pyrkii uusille markkinoille ennen kaikkea Keski- ja Itä-Euroopassa.
- **Vahvistamaan tuote- ja prosessikehitystään**
Addtek kehittää aktiivisesti tuotteita, tuotantoprosesseja ja rakennusjärjestelmiä sekä näihin liittyviä palveluja.

Addtek lyhyesti

Addtek on Euroopan johtava betonielementtejä valmistava yritys. Yhtiö syntyi suomalaisen Partek Precast Concreten ja ruotsalaisen Strängbetongin yhdistymisen tuloksena joulukuussa 1997.

- Vuonna 1998 ryhmän liikevaihto oli 2,6 miljardia markkaa (442 miljoonaa euroa). Henkilöstöä oli kertomusvuonna keskimäärin yli 3 700.
- Addtek-ryhmään kuuluvilla yrityksillä on 39 tuotantolaitosta seitsemässä maassa. Valmistavia yrityksiä on Suomessa, Norjassa, Ruotsissa, Alankomaissa, Saksassa, Virossa ja Venäjällä. Näissä maissa toimivilla paikallisilla yhtiöillä on vakiintunut ja vahva asema kunkin maan markkinoilla.
- Addtekin suurimmat markkinat sijaitsevat Alankomaissa. Siellä seitsemän tuotantolaitoksen

myynti on yli 754 miljoonaa markkaa. Seuraavaksi suurinta myynti on Suomessa, 677 miljoonaa markkaa (100 % Parma Betonilan liikevaihdosta sisältyy). Suomessa tuotantolaitoksia on 11.

- Addtek tuottaa runsaasti erilaisia betonielementtejä. Valikoimaan kuuluu muun muassa julkisivuja, väli- ja yläpohjien ja runkojen rakenneosia sekä siltoja, joiden jänneväli on jopa 50 metriä. Lisäksi Addtek tarjoaa rakennusten kokonaistoimituksia ja kattavan määrän tuotteisiinsa liittyviä palveluja.
- Addtekin suurimmat osakkeenomistajat ovat suomalainen konepajayritys Partek, 40 prosenttia, ja ruotsalainen investointiyritys Industri Kapital, 16 prosenttia. Loppuosan omistaa institutionaaliset ja yksityiset sijoittajat. Konsernin johtavat toimihenkilöt ovat myös investoineet Addtekiin.

1 **ADDTEK**

2 **PARMA BETONILA**

3 **PCE
Engineering**

4 **STRÄNGBETONG**

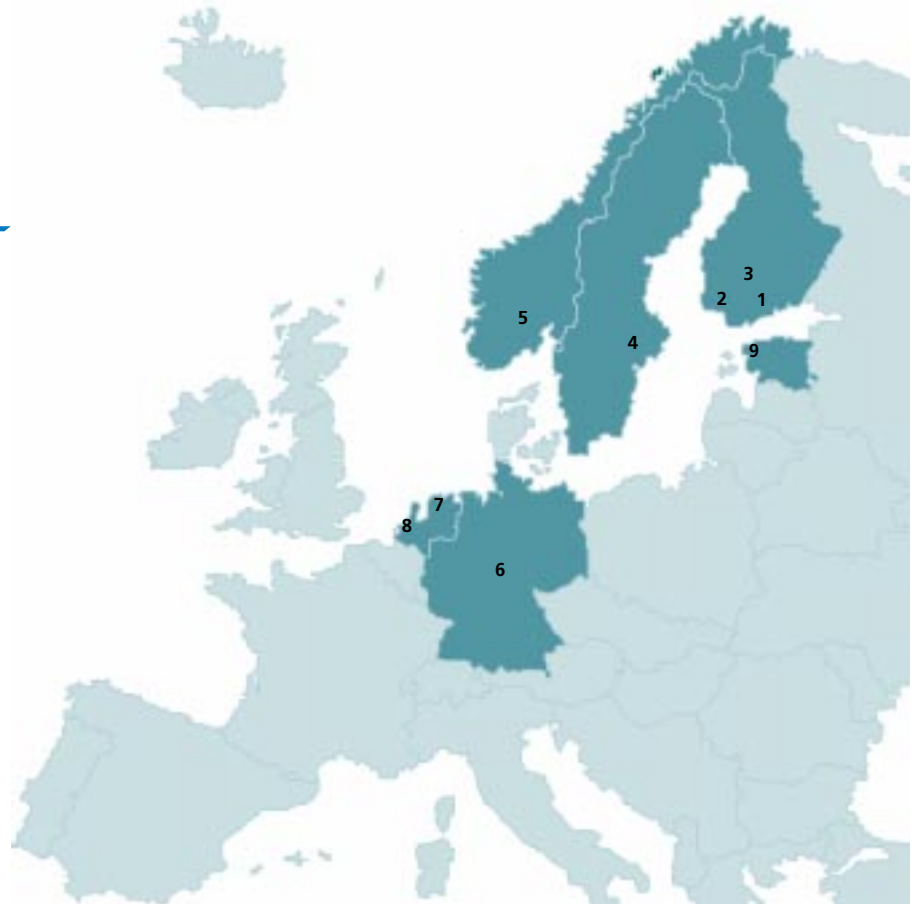
5 **Spenncon**

6 **BRESPA**

7 **VIBO**

8 **SPANBETON**
VOORGESPANNEN BOUWELEMENTEN

9 **BE
E-BETOONELEMENT**

Rakennukset

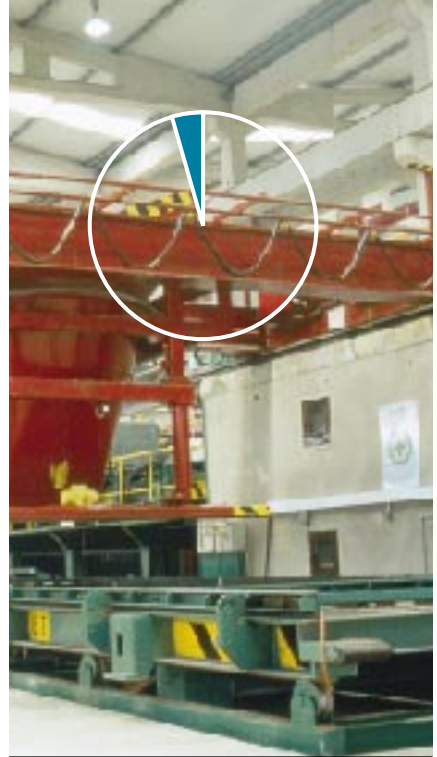
Teollisuus-, liike- ja julkiset rakennukset, asunnot sekä pysäköintitalot.

- Julkisivut
- Lattiat
- Katot
- Runkorakenteet
- Seinät
- Portaat
- Räätyäidyt erikoistuotteet

Infrastrukturi

- Sillat
- Tunnelit ja tunnelivuoraukset
- Betoniset ratapölkkyt
- Betonipontit
- Meluseinät
- Betoniputket

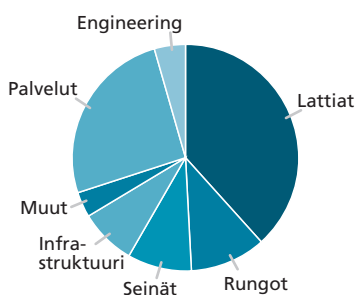

Engineering

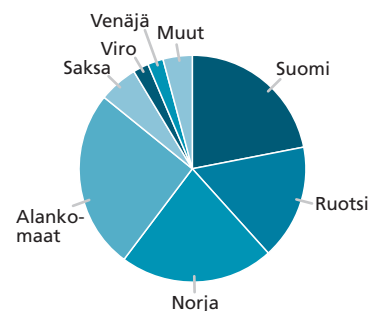
- Avaimet käteen -tehtaat
- Tuotantolinjat
- Betoniasemat
- Betoninkuljetusjärjestelmät
- Ekstruuderit
- Liukuvalukoneet
- Valukoneet
- Jännityslaitteisto

Liikevaihdon jakautuminen

• tuotteittain

• maantieteellisesti

Parma Betonilla sisällytetty 100 %

Addtek-ryhmä

Toiminnallinen rakenne ja omistusosuudet

ADDTEK INTERNATIONAL

SUOMI	Parma Betonila	50%
	PCE Engineering	100%
	Addtek Research & Development	100%
NORJA	Spenncon	100%
RUOTSI	Strängbetong	100%
ALANKOMAAT	VBI	90%
	Spanbeton	90%
SAKSA	Brespa	100%
VIRO	E-Betoelement	75%
	Swetrak (Strängbetongin kautta)	50%
VENÄJÄ	Parastek (Parma Betonilan 100 % omistuksessa)	50%

Markkinakatsaus

Katsaus perustuu 46. Euroconstruct-kokouksen analyysiin ja ennusteisiin joulukuussa 1998.

Yleistä

Länsi-Euroopan rakennustoiminnan odotetaan kokonaisuudessaan kehittyvän myönteisesti lähivuosina. Vuosittaisen kasvuvauhdin arvioidaan ylittävän kaksi prosenttia vuosina 1999 ja 2000. Asuntorakentaminen kasvaa hitaasti, mutta muun rakentamisen odotetaan kasvavan samassa suhteessa kuin BKT tai hieman sitä nopeammin.

Paikallisten tai alueellisten markkinoiden kehitys saattaa kuitenkin poiketa huomattavasti yleisestä kehityssuunnasta.

Alankomaat

Alankomaiden markkinoiden kehitys on viime vuosina ollut suhteellisen vakaata, vaikkakin uusien asuntojen kasvuvauhti heikkeni vuonna 1998 ja kasvun arvioidaan pysähtyvän vuoden 1999 aikana. Muilla rakentamisen alueilla odotetaan hienoista kasvua. Infrastruktuuriin ja varsinkin liikenteeseen tehtävien investointien ennustetaan kasvavan voimakkaimmin.

Suomi

Vuonna 1998 rakentamisen kasvu keskittyi pääasiassa Helsingin alueelle. Tilanne tasaantuu hieman vuonna 1999. Asuntorakentamisen kokonaismarkkinoiden ei odoteta muuttuvan merkittävästi vuoden 1999 aikana, vaikkakin pientalojen osuus kasvaa kerrostalojen määrään verrattuna. Myös muilla rakentamisen aloilla muutosten arvioidaan olevan vähäiset.

Ruotsi

Lukuunottamatta asuntorakentamista rakentaminen lähti vuoden 1998 loppupuoliskolla selvään nousuun ja myönteisen kehityksen odotetaan jatkuvan. Myös infrastruktuurirakentamisen ennustetaan kehittyvän myönteisesti.

Norja

Norjan talous on vahva, mutta nouseva korkotaso vaikuttaa haitallisesti rakentamiseen. Vaikutus näkyy lähitulevaisuuden asuntorakentamisessa sekä yksityisessä liike- ja teollisuusrakentamisessa. Öljyn hinnan kehitys saattaa kuitenkin muuttaa ennusteiden perustekijöitä nopeastikin.

Saksa

Saksan talouskasvu ei vaikuttanut vuoden 1998 kokonaisrakentamiseen. Maan länsiosissa tapahtui hienoista rakentamisen kasvua, kun taas itäisen osan rakennusmarkkinat olivat selvästi taantuneita vuoden 1998 aikana. Rakentamisen kokonaisinvestointien odotetaan lisääntyvän hieman vuonna 1999, vaikka itäisen Saksan rakennustoiminta supistuneekin edelleen.

Viro

Viron rakennusmarkkinat ovat kehittyneet hyvin myönteisesti kahden viime vuoden aikana, vaikkakin varovaisuuden merkkejä nähtiin vuoden 1998 lopulla. Kokonaisuudessaan myönteisen kehityssuunnan odotetaan jatkuvan lähivuosina. Asuntorakentamisen matalan tason uskotaan kääntyvän nousuun ja liiketilojen tarpeen säilyvän varsinkin Tallinnan seudulla.

Parma Betonila, Suomi

Toimitusjohtaja
Hannu Martikainen

Parma Betonila on Suomen suurin betonielementtien valmistaja. Yrityksen omistavat Addtek ja ruotsalainen Scancem kumpikin 50 %:n osuudella.

Parma Betonilan tärkeimmät tuotteet ovat asuinrakennusten ja liike- ja teollisuusrakennusten välipohjat, julkisivut ja runkorakenteet. Myös ratapölkkyt muodostavat merkittävä tuoteryhmän. Parma Betonila tarjoaa lisäksi laajan valikoiman lisäpalveluja työskennellen läheisessä yhteistyössä asiakkaitensa kanssa.

Yritys on alansa edelläkävijä ja johtava elementtitekniikan osaaja. Yhdessä yhteistyökumppaneidensa kanssa Parma Betonila on valmis ottamaan vastuun laajoistakin kokonaistoimituksista.

PARMA BETONILA

Parma Betonila on Suomen johtava elementtiyritys. Markkinajohtajana se kehittää voimakkaasti uutta teknologiaa ja uusia tuotteita.

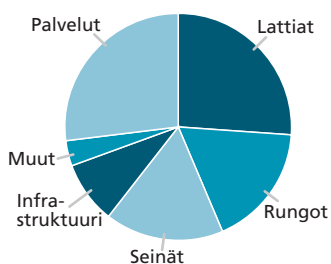
Tunnusluvut 1998 *)

Liikevaihto 690 Mmk

Investoinnit 21 Mmk

Henkilöstön määrä 846

Liikevaihto tuotealueittain 1998, %

*) Parastekin luvut sisältyvät, s. 26

Välipohjat suurin tuoteryhmä

Laattaelementit ovat yrityksen suurin yksittäinen tuoteryhmä. Ne tuottavat 26 prosenttia liikevaihdosta. Toisen suuren tuoteryhmän muodostavat julkisivut 17 prosentin osuudellaan.

Parma Betonila on markkinoiden johtava ontelolaattojen ja TT-laattojen valmistaja. Lisäksi yrityksellä on vahva asema julkisivujen ja väliseinien markkinoilla.

Joustava kapasiteetti

Parma Betonilalla on Suomessa yksitoista tehdasta. Pääosa niistä sijaitsee maan etelä- ja länsiosissa, joissa myös rakennustoiminta on vilkkainta.

Hyödyntääkseen kapasiteettiaan tehokkaasti yritys joustaa sijoittamalla eri tuotteittensa tuotannon siihen tehtaaseen, jolla kulloinkin on vapaita kapasiteetteja.

Vahvuuksina laatu ja kustannustehokkuus

Parma Betonila palvelee Suomen suurimpia rakennusalan yrityksiä. Se pyrkii luomaan läheiset ja pitkäaikaiset suhteet asiakkaisiinsa. Monet kehitysprojektit toteutetaan yhteistyössä suurten asiakkaiden kanssa. Esimerkkinä voidaan mainita projektit, joissa koko rakennusprosessin kustannustehokkuutta ja laatua lisätään tuotantomenetelmiä kehittämällä.

Elementtirakentamisella vahva asema Suomessa

Elementtirakentamisella on Suomessa erittäin vahva asema moneen muuhun Euroopan maahan verrattuna. Esimerkiksi kerrostalorakentamisessa betonielementtien markkinaosuus on 75-80 prosenttia.

Laatujohtaja jatkossakin

Parma Betonilan tavoitteena on vahvistaa markkina- ja laatujohtajan asemaansa. Yrityksen haaste on hyödyntää sen osaamista ja kokemusta siten, että rakentamisen kokonaiskustannuksia voidaan pienentää ja valmiin rakennuksen laatua samanaikaisesti parantaa. Elementtirakennustekniikka tekee tämän mahdolliseksi.

Myös ympäristönäkökohtien huomioiminen ja elinkaariajattelu tulevat olemaan rakentamisessa yhä tärkeämpiä, ja niihin Parma Betonilassa kiinnitetäänkin runsaasti huomiota.

Nokia Oyj:n uusi tutkimuskeskus Helsingissä on hyvä esimerkki siitä, miten nopeisiin kasvutarpeisiin voidaan vastata teollisella rakentamisella ja teknisesti innovatiivisilla tuotteilla. Vuonna 1998 Parma Betonila osallistui kahdeksan Nokian korkealaatuisen rakennuskohteen rakentamiseen eri puolilla Suomea.

Asunto Oy Kellosaarenrannan rakennus Helsingissä. Rakennuksen yksinkertaiset, puhtaat linjat ja korkealaatuiset julkisivut edustavat nykyaikaista kaupunkiarkkitehtuuria.

Helsingin Hartwall-areena on Suomen suurimpia rakennuksia. Sen tilavuus 315 000 m³.

Toimitusjohtaja
Leo Sandqvist

PCE on Addtek-ryhmään kuuluva engineering-yritys. Se kehittää ja toimittaa koneita, laitteita, tuotantolinjoja sekä kokonaisia tuotantolaitoksia tehdasvalmisteisten betonituotteiden valmistukseen. Yrityksen maailmanlaajuinen suuntautuminen antaa sille erikoisaseman muutoin varsin paikallisesti toimivalla elementtialalla.

Täydellinen palvelu piirustuksista tehtaan käynnistämiseen

PCE on alansa ainoa yritys maailmassa, joka pystyy tarjoamaan suuria kokonaisuuksia avaimet käteen -periaatteella. Asiakas saa täy-

den palvelun suunnitteluvaiheesta tuotantolaitoksen käynnistämiseen saakka. Tarvittaessa toimeksiantoon sisältyy myös asiakkaan henkilöstön koulutus sekä vastuun kantamisen tuotannon käynnistyksestä ja huollosta.

Jokainen PCE:n tuotantojärjestelmä on yksilöllisesti sovitettu asiakkaan tarpeisiin. Yritys tarjoaa järjestelmiä, jotka soveltuvat tuotantoon kaikkialla maailmassa, niin arktisessa kuin trooppisessakin ilmastossa.

Elematic - tunnettu tavaramerkki

Monet PCE:n koneista myydään Elematic-tavaramerkillä, joka on alansa tunnetuin. Elematic-koneita ovat muun muassa ontelolaattojen valmistuksessa käytettävät koneet, kuten ekstruderit, valukoneet ja sahat.

Useimmat laattaelementtien valmistuksessa käytettävät koneet ovat standardivalmisteisia, kun taas muut Elematic-koneet räätälöidään asiakkaan tarpeiden mukaan.

Markkinajohtaja useilla alueilla

PCE on markkinoiden johtava yritys. Pisimmälle kehitetyn teknologiansa ohella se pystyy tarjoamaan myös laajimman tuotevalikoiman. PCE on lisäksi alansa laatujohtaja ja edelläkävijä muun muassa tuotteidensa teollisessa muotoilussa.

Maailmanlaajuiset markkinat

PCE:llä on asiakkaita kaikkialla maailmassa. Yritys on tähän mennessä toimittanut koneita, laitteita ja tuotantojärjestelmiä yli 60 maa-

han viidellä mantereella. Asiakkaat ovat yleensä rakennusurakoitsijoita tai elementtirakenteiden valmistajia.

Suomen markkinoiden osuus yrityksen liikevaihdosta on 18 prosenttia, muiden EU-maiden 42 prosenttia ja muun Euroopan 8 prosenttia. Muun maailman osuus on noin 32 prosenttia.

Koska PCE:n markkinat ovat maailmanlaajuiset, eivät yksittäisten maiden rakennussuhdanteiden heilahdukset vaikuta merkittävästi toimintaan.

Valmistus Suomessa

PCE:n tuotteet valmistetaan pääosin Suomessa. Tämä antaa PCE:lle mahdollisuuden valvoa toimitusprosessia ja tuotteidensa laatua. Loput tuotteista valmistetaan muissa maissa toimivien alihankkijoiden ja yhteistyökumppaneiden toimesta.

PCE:llä on myyntiyhtiöt Saksassa ja Yhdysvalloissa. Muita markkinoita palvelee parikymmentä yhteistyökumppania ja myyntiagenttia.

Kasvu jatkuu

PCE:n tavoitteena on sekä laajentaa toimintaansa uusille maantieteellisille markkinoille että kehittää tuotteita täysin uusille markkinasegmenteille.

Kehittämällä jatkuvasti kansainvälistä edustajaverkkoaan PCE pystyy toimimaan läheisessä yhteistyössä asikkaitensa kanssa ja tarjoamaan heille entistä parempaa palvelua.

PCE Engineering tarjoaa tuotantoteknologiaa elementtirakennusteollisuudelle ympäri maailmaa - koneita, laitteita ja tieto-taitoa. Yrityksen laaja tuotekehitystyö tapahtuu usein yhdessä muiden Addtek-ryhmän yritysten kanssa.

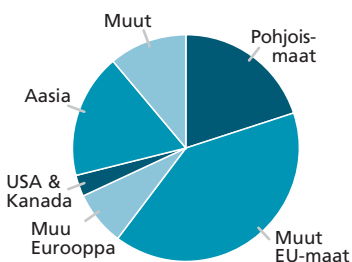
Tunnusluvut 1998

Liikevaihto 157 Mmk

Investoinnit 2 Mmk

Henkilöstön määrä 123

Liikevaihto markkinoittain 1998, %

Korealainen kanaalielementtitehdas betoniaseemineen on PCE:n toimittama.

Uusi ontelolaattatuotantoon kehitetty Elementic-ekstruuderit on ollut suurmenestys vuodesta 1995 alkaen, jolloin se tuli markkinoille.

PCE on toimittanut thaimaalaiselle CPAC:lle keskisiirtovaununlinjan seinäelementtituotantoon.

Yhteistyötä muiden Addtek-yritysten kanssa

Yhteistyö muiden Addtek-ryhmän yritysten kanssa on tärkeää uusien tuotteiden ja valmistusmenetelmien kehittämisessä. Suuri osa kehityksestä tapahtuu Addtek

Research & Developmentin kanssa, mutta myös ryhmän valmistavien yritysten kanssa on jatkuvaa yhteistyötä. Tiivis yhteistyö tuotantolaitosten kanssa antaa PCE:lle mahdollisuuden ymmärtää asiakkaidensa tarpeet paremmin.

Strängbetong, Ruotsi

Toimitusjohtaja
Gert Carlsson

Strängbetongin tuotevalikoimaan kuuluvat rakennuselementit ja kokonaiset rakennusrungot, joita käytetään teollisuus- ja varastohalleihin, liikerakennuksiin, asuntoihin, hotelleihin ja pysäköintitaloihin. Yritys valmistaa myös porraselementtejä, ratapölkkyjä, silta-palkkeja ja ääntä vaimentavia meluseiniä.

Strängbetong ottaa toimituksistaan kokonaisvaltaisen vastuun ja pystyy siten tarjoamaan asiakkaalle kustannustehokkaan räätälöidyn ratkaisun. Asiakkaiden käytettävissä on seitsemisenkymmentä Strängbetongin omaa suunnittelijaa, jotka omaavat runsaasti tietotaitoa sekä tuotekehittelyn että teknisten ratkaisujen alueella. Strängbetongilla on myös omaa henkilöstöä rakennusten pystyttämisestä varten.

STRÄNGBETONG

Strängbetong on Ruotsin johtava betonielementtien valmistaja. Yrityksen vahvimmat markkinat ovat teollisuus- ja varastohallit sekä toimitot.

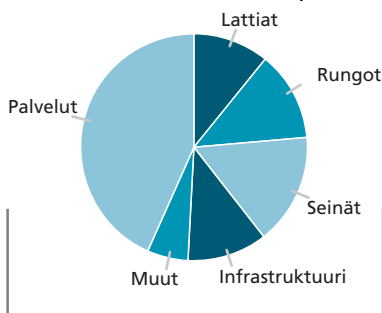
Tunnusluvut 1998

Liikevaihto 557 Mmk

Investoinnit 7 Mmk

Henkilöstön määrä 921

Liikevaihto tuotealueittain 1998, %

Perusrakennus - taloudellinen ja joustava kokonaisratkaisu

Strängbetongin pääkonsepti on tarjota rakennuttajille ja urakoitsijoille niin sanottu Perusrakennusrunkojärjestelmä, joka sisältää täydelliset ulkoseinät, katon, välipohjat, portaikot ja hissikuilut. Strängbetongin vastuulla voi projektista riippuen olla muitakin materiaaleja kuin betoni. Yritys vastaa tarvittaessa esimerkiksi teräsrakenteista, ikkunoista, ovista ja julkisivumateriaaleista. Kokonaisvastuu mahdollistaa sen, että Perusrakennus saadaan valmiiksi sovitun toimitusajan puitteissa ja ostajan kanssa määriteltyjen selvien vastuuehtojen puitteissa.

Perusrakennus on aikaasäästävä ja joustava ratkaisu. Menetelmällä voidaan rakentaa teollisuushalleja, joiden vapaa jänneväli voi olla jopa yli 30 metriä. Tämä antaa mahdollisuuden luoda suuria ja avoimia, vaivattomasti eri toimintoihin sovitettavia tiloja, joita tarvittaessa on myös helppo muuttaa. Perusrakennustoimitus säästää myös aikaa, koska suunnittelu- ja esivalmisteluajat ovat lyhyet.

TermoDeckillä sekä viileyttä että lämpöä

Strängbetongin toinen konsepti on TermoDeck-ilmanvaihtojärjestelmä, jolla saavutetaan tasainen ja miellyttävä sisäilmasto ja alhainen energiankulutus. Järjestelmä hyödyntää tehokkaasti rakennuksen betonirungon lämmönsitomiskykyä.

Järjestelmässä ilmanvaihdon tuoli kulkee betonivälipohjan

onteloiden kautta ennen kuin se virtaa huoneisiin. Ulkoilman lämpötilasta ja rakennuksessa tapahtuvasta toiminnasta riippuen voidaan käyttää joko lämmintä tai kylmää ilmaa.

Kauniimmat talot halvemmalla

Strängbetong työskentelee yhdessä arkkitehtien kanssa saadakseen teollisesti tuotetuista taloista kauniita ja miellyttäviä.

Yritys tarjoaa tuotteita, joissa arkkitehtoninen tyylikkyys ja vaihtelevuus yhdistyy parempaan tehokkuuteen ja nykyaikaiseen tekniikkaan, ja voi näin toteuttaa arkkitehtien muoto-, väri- ja rakenne-toivomukset.

Nousua 1998

Rakennustoiminta on Ruotsissa ollut vähäistä aina 90-luvun alusta saakka. Tämä matalasuhdanne on heijastunut myös Strängbetongiin.

Yritys on jatkuvasti tehostanut organisaationsa toimintaa, jotta se voisi vastata muuttuneen markkinatilanteen asettamiin vaatimuksiin. Työn tuloksia ovat muun muassa laadun ja tuottavuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet. Strängbetong on näin ollen hyvin valmistautunut markkinoiden kysynnän kasvuun.

Tulevaisuuden toimintatapa

Strängbetong kehittää jatkuvasti Perusrakennus-konseptiaan. Viime vuosina yrityksen kehitystyö on keskittynyt ennen kaikkea hallien ja kerrostalojen Perusrakennuksiin.

Myös tuotantoprosessia kehitetään laadun ja tuottavuuden paran-

Strängbetongin Perusrakennus-järjestelmän avulla Tukholman yliopiston Geovetenskapens Hus sai teknisesti tyylikkään runko- ja julkisivuratkaisun. Nyréns Arkitektkontor sai hankkeesta vuoden 1998 Arkkitehtuuripalkinnon.

Strängbetongin toimeksiantoihin sisältyi sekä suunnittelutyö että vastuu rakennuksen staattisesta toiminnasta. CAD-tekniikka luo edellytykset tehokkaalle standardoinnille, mikä parantaa sekä suunnittelu- että valmistusvaiheiden tuottavuutta.

tamiseksi. Yksi hankkeista on arkkitehtuuribetonin kehittäminen ensisijaisesti julkisivuja varten. Tarkoituksena on tuottaa julkisivuja, jotka antavat rakentajalle entistä suuremmat muuntelumahdollisuudet käyttötarkoituksen mukaan.

Perushallin rakentaminen on erittäin nopeaa. Se omaa kaikki kivitalon edut kuten hyvälaatuisen sisäilman, energiataloudellisuuden sekä palo- ja murtoturvallisuuden

Spenncon, Norja

Toimitusjohtaja
Terje Søhoel

Spenncon muodostettiin vuonna 1996 Partek Østspenn AS:in ja Partek Norspenn AS:in fuusioituessa Spenn-Gruppen AS:aan. Tällöin yrityksen nimi muutettiin Spenncon AS:ksi. Spenncon on nyt Norjan suurin ja teknisesti johtava betonielementtien valmistaja.

Spennconin tärkeimpiä asiakkaita ovat rakennuttajat, urakoitsijat, valtiolliset ja paikalliset viranomaiset sekä Norjan valtion rautatieyhtiö. Yritys toimittaa sekä yksittäisiä tuotteita että räätälöityjä kokonaisratkaisuja.

Lattia-, seinä- ja kattoelementit muodostavat noin puolet Spennconin liikevaihdosta. Tärkeimmät tuotteet ovat ontelolaatat, runkorakenteet ja julkisivut, joista ontelolaatat ovat suurin yksittäinen

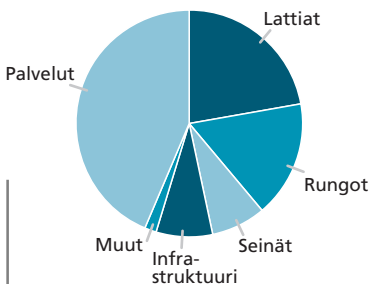
Spenncon on johtava yritys Norjan markkinoilla. Sen tuotannon pääosa muodostuu toimituksista toimisto- ja teollisuusrakennuksiin.

Tunnusluvut 1998

Liikevaihto 580 Mmk

Investoinnit 21 Mmk

Henkilöstön määrä 649

tuoteryhmä. Yritys valmistaa myös infrastruktuurituotteita, kuten siltapalkkeja, ratapölkkyjä, tunnelleita ja betoniputkia.

Laaja kokonaisvastuu

Spenncon tarjoaa myös rakennusten kokonaistoimituksia. Ammatitaitoiset teknikot ja suunnittelijat hoitavat projektin suunnitteluvaiheesta hankkeen luovutukseen ja palautetarvointiin saakka. Yrityksellä on myös oma kokenut asennushenkilöstö. Työn korkean laadun takaa Spennconin käyttämä ISO 9001:n mukainen sertifiointi.

Koko Norja markkina-alueena

Spennconin kuusi tehdasta sijaitsevat Hønefossissa, Sandnesissa, Bergenissä, Hjørungavågissa, Trondheimissa ja Verdalisissa. Yrityksen markkina-alue kattaa siten koko Norjan maantieteellisesti hajanaiset markkinat.

Koska asiakasläheisyys on Spennconille tärkeä kilpailutekijä, jokaisella valmistusyksiköllä on vastuu omasta markkina-alueestaan. Yksiköt vastaavat projektinkehityksestä, myynnistä, suunnittelusta, tuotannosta, projektinjohdosta sekä omien tuotteittensa asennuksesta. Suurin yksikkö on Hønefoss, jonka vuotuinen tuotantokapasiteetti on 225 000 tonnia.

Voimistuva asema

Spenncon vahvistaa jatkossakin asemaansa Norjan johtavana tehdasvalmisteisten betonielementtien valmistajana. Toiminnan painopiste on struktuurirationalisoin-

neissa, kustannustehokkuuden lisäämisessä ja teknisissä parannuksissa. Kehitystyö kattaa rakennusprosessin kaikki vaiheet suunnittelusta asennukseen. Antaakseen asiakkailleen paremmat mahdollisuudet hyötyä yrityksen kokonaistarjonnasta, Spenncon kehittää myös tuotteitaan ja lisäpalvelujaan.

Ympäristötyöllä tärkeä rooli

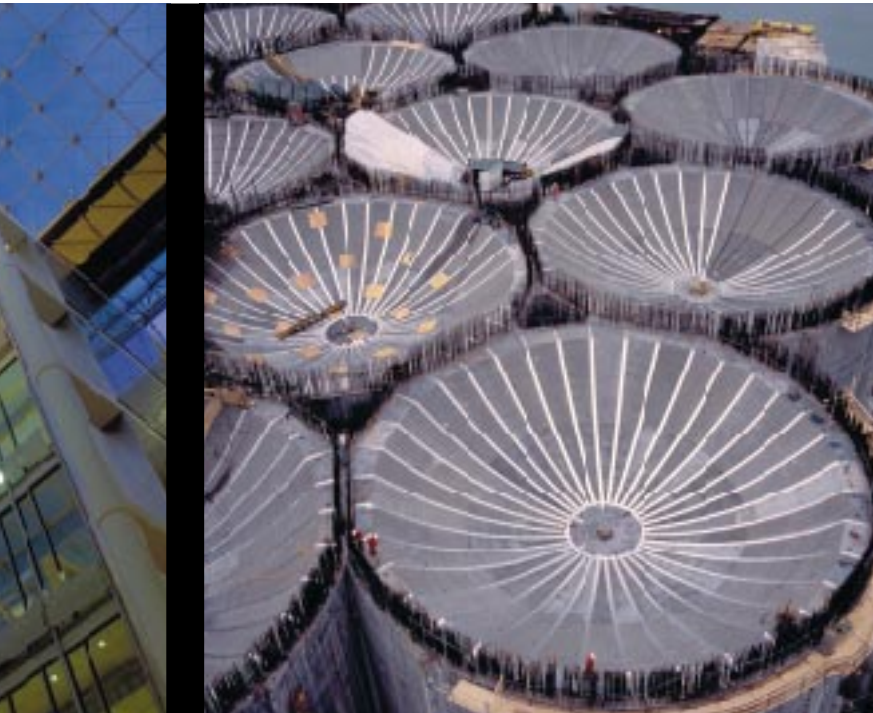
Spennconin toiminnan painopiste on ympäristöön liittyvässä tutkimus- ja kehitystyössä. Yritys pyrkii määrätietoisesti kehittämään tuotteitaan markkinoiden ympäristöystävällisimmiksi. Kehitteillä on muun muassa projektit joilla lisä-

Rakennusyhtiö Selmer urakoi Oslossa sijaitsevan Astrup-Fearnleygårdenin vuonna 1991. Spenncon toimitti 12000 m² ontelolaattoja, 3000 jännitettyä hissikuiluelementtiä sekä 250 betonipalkkia.

tään materiaalin uusiokäyttöä, parannetaan jätteenkäsittelyä ja vähennetään energian ja raaka-ainekulutusta. Projektien tuloksia hyödynnetään sekä Spennconin omissa valmistusyksiköissä että sen asennustyömailla.

Järjestelmällisen ympäristötyön yhtenä osana yritys osallistuu myös kansainväliseen yhteistyöhön lisätäkseen osaamistaan myös tämän alueen kokemusten vaihdon avulla.

Troll-öllynporauslautan säiliöpohjien rakenteisiin toimitettiin 600 tukielementtiä vuosina 1991–1992. Toimituksen arvo oli 15,5 miljoonaa Norjan kruunua.

Spenncon rakensi Oslon "Glassmagasinet" -ostoskeskuksen kahdessa vaiheessa. Rakennuksen suurten voimakkaasti muotoiltujen julkisivujen pinnat on tehty graniitista.

VBI, Alankomaat

Toimitusjohtaja
Heerke Kuiper

VBI on keskittänyt tuotantonsa massatuotettuihin, mutta räätälöityihin betonilattiajärjestelmiin, joita se toimittaa Hollannin ja Saksan markkinoille. Yritys pyrkii olemaan asiakkaidensa kustannustehokkain vaihtoehto mutta säilyttämään samalla tuotteittensa korkean laadun.

VBI valmistaa lattiaelementtejä omakoti- ja kerrostalojen ohella myös liike- ja teollisuusrakennuksiin. Jokaisella VBI:n tehdasvalmisteisella välipohjajärjestelmällä on omat vahvuutensa.

Markkina-alueena koko Alankomaat ja osia Saksasta

VBI:n myynti ja logistiikka on keskitetty pääkonttoriin Huisseiniin Alankomaiden itäosassa. Yhteensä yrityksellä on viisi tuotan-

tolaitosta eri puolilla Alankomaita. Tytäryhtiö Verbin sijaitsee Duisburgissa Saksassa.

VBI:n strategia on sen tuotantolaitosten maantieteellisen aseman optimaalinen hyödyntäminen. Asiakkaan ostaman tuotteen valmistus tapahtuu aina lähimpänä sijaitsevassa tuotantolaitoksessa. Näin kuljetuskustannukset voidaan pitää alhaisina.

Kasvupotentiaalia Saksassa

Alankomaiden elementtimarkkinoiden ei odoteta kasvavan merkittävästi tulevaisuudessa. Tämän vuoksi VBI laajentaa toimintaansa Saksassa, jossa elementtitekniologialla on runsaasti kasvupotentiaalia.

Saksassa VBI:n myyntiyhtiö Verbin toimii yhteistyössä Brespan kanssa. Kuljetustaloudellisuudesta syistä nämä kaksi yritystä toimivat maan eri osissa.

Alankomaissa tavoitteena on ylläpitää ja lujittaa VBI:n johtavaa markkina-asemaa. Saksassa VBI pyrkii lisäämään betonielementtien käyttöä.

VBI kehittää jatkuvasti myös tuotantolaitteistoaan vastatakseen kotimaan kasvavaan kilpailuun ja Saksan markkinoiden kasvun asettamiin vaatimuksiin.

Johtava ympäristöajattelussa

VBI ja sen alankomainen sisaryritys Spanbeton ovat ympäristökykyisyyksissä Addtek-ryhmän johtavia yrityksiä. Kumpikin on muun muassa kehittänyt järjestelmät betonin ja prosessiveden uusiokäyttöä varten. VBI panostaa myös

ontelolaattojen käytön ekologisten etujen esiintuomiseen.

VBI:llä on sekä ISO 9001-sertifiointi että ISO 14001:n mukainen sertifiointi. Tavoitteena on myös laajan Total Quality Management Program -ohjelman käyttöönotto.

Jatkuvia parannuksia

VBI:n tärkeä tavoite on jatkuvasti parantaa sen päätuotteiden laatua. Yritys tekee paljon työtä myös tuotantoprosessin ja lisäpalvelujen, kuten logistiikan ja teknisen palvelun, edelleentehostamiseksi.

VBI on erilaisten tehdasvalmisteisten välipohjajärjestelmien asiantuntija.

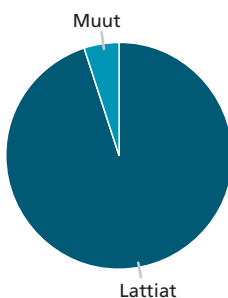
Tunnusluvut 1998

Liikevaihto 709 Mmk

Investoinnit 46 Mmk

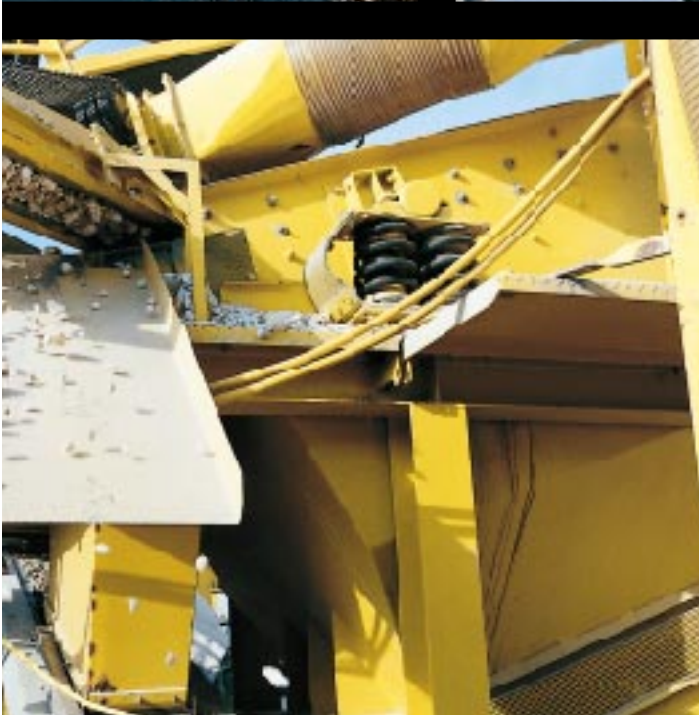
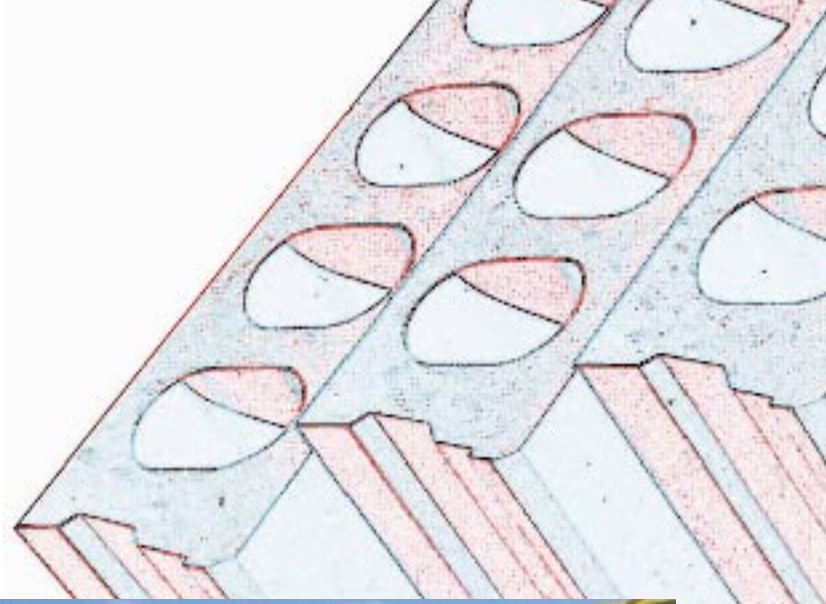
Henkilöstön määrä 880

Liikevaihto tuotealueittain 1998, %

Nykyaikaisessa rakentamisessa on tehdasvalmisteisilla betonielementeillä keskeinen merkitys. VBI:n lattiajärjestelmät nopeuttavat asuntojen ja toimistorakennusten rakentamista.

Puretuista rakennuksista ja osin tehtaan omasta tuotantoprosessista saatava betonijäte murskataan ja uudelleenkäytetään betonin valmistuksessa Addtekin tehtaissa Alankomaissa.

Tehokkaan ja joustavan logistiikan varmistamiseksi VBI:n varastoalueet on jaettu numeroituiksi kentiksi. Näin nosturinkuljettaja tietää tarkalleen, mistä hän löytää tiettyyn hankkeeseen toimitettavat osat.

Spanbeton, Alankomaat

Toimitusjohtaja
Heerke Kuiper

Spanbetonin kotipaikka on Koudekerk aan den Rijnissä Alankomaiden länsiosassa. Yritys keskittyy toimisto- ja teollisuus- sekä infrastruktuurirakentamisessa tarvittavien betonielementtien tuottamiseen. Spanbeton tarjoaa myös lisäpalveluja, kuten esimerkiksi suunnittelua, lujuuslaskelmia ja asennusta hyödynnettäväksi monissa rakennushankkeissa, kuten pysäköintitaloissa, teollisuusrakennuksissa, silloissa ja satamarakenteissa. Spanbeton valmistaa myös ratapölkkyjä ja toimii VBI:n alihankkijana ontelolaattatuotannossa.

Yrityksen tärkeimmät tuotteet ovat sillat, välipohjaelementit ja ratapölkkyt. Näiden yhteinen

osuus liikevaihdosta on lähes 66 prosenttia. Siltojen ja ratapölkkyjen osalta VBI on Alankomaiden markkinoiden johtava yritys.

Myös muissa segmenteissä se pyrkii vastaavaan asemaan. Ontelolaattatuotanto kohosikin vuonna 1998 ennätystasolle.

Tulevaisuuden tuotteet

Vuoden 1996 alussa Spanbeton toi markkinoille uuden SPAN-WAND-tuoteiston. Se muodostuu pato-, kanava- ja siltarakenteiden ponttaukseen käytettävistä jännitetystä betonielementeistä. Spanbeton uskoo, että SPAN-WAND-betonielementeillä on erittäin hyvät markkinat monien kanavien ja vesiväylien Alankomaissa.

Askeleen edellä kilpailijoita

Alankomaiden teollisuus- ja liikerakennusten kysynnän arvioidaan kasvavan lievästi lähivuosina. Yleisesti infrastruktuuri-investointien odotetaan jatkuvan suotuisasti.

Alankomaiden elementtiteollisuudessa vallitseva kova kilpailu on aiheuttanut hintapaineita joillakin tuotealueilla. Spanbeton pyrkii tuote- ja prosessikehityksensä avulla vahvistamaan asemaansa rakennuttajien ja urakoitsijoiden hyvänä yhteistyökumppanina.

Spanbetonilla on ollut ISO 9001:n mukainen sertifiointi vuodesta 1990 lähtien.

Jatkuvaa tuotekehitystyötä

Spanbeton panostaa voimakkaasti kehitystyöhön. Tämä pätee sekä nykyisten tuotteiden parantami-

seen että uusien tuotteiden lanseeraukseen. Tuotekehitystyö tapahtuu läheisessä yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Spanbeton pyrkii myös edelleen lisäämään elementtien osuutta sillanrakennuksessa.

Ympäristö

Kuten VBI:llekin, ympäristökysymykset ovat Spanbetonille ratkaisevan tärkeitä. Molemmat yritykset ovat edelläkävijöitä sekä betonin uusiokäytössä että prosessiveden suljettujen järjestelmien rakentamisessa tuotantolaitostensa yhteyteen. Spanbetonin muista hankkeista voidaan mainita energiankulutuksen vähentämiseen tähtäävä ohjelma.

SPANBETON
VOORGESPANNEN BOUWELEMENTEN

Spanbeton tarjoaa laajan valikoiman betonielementtejä muun muassa teollisuusrakennuksiin, pysäköintitaloihin, siltoihin ja rautateihin.

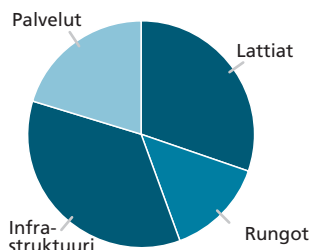
Tunnusluvut 1998

Liikevaihto 160 Mmk

Investoinnit 7 Mmk

Henkilöstön määrä 237

Liikevaihto tuotealueittain 1998, %

Zaandamissa pienen Hoofdocht-joen vesitunnelin seinämiin käytettiin 50 betonielementtiponttia.

Pilareista, esijännitetyistä palkeista, ja ontelolaatoista koostuvia esivalmistettuja runkorakenteita käytetään lisääntyvässä määrin myöskin pysäköintitaloissa. Kuva esittää maanalaista pysäköintitaloa Venlon kaupungissa.

Suoraan mataliin pilaripäihin asennetut käyrät, esijännitetyt palkit, ovat tunnusomaisia tälle hoikalle ja linjakkaalle metrosillalle Amsterdamissa.

Brespa, Saksa

Toimitusjohtaja
Heikki Haikonen

Brespa on Saksan suurin jännitettyjen ontelolaattojen valmistaja. Yritys tarjoaa elementtien lisäksi kaikki asiakkaan tarvitsemat oheispalvelut, kuten esimerkiksi asennuksen, yhteistyössä sopimus pohjalta toimivien alihankkijoiden kanssa. Brespan tavoite on olla markkinasegmenttinsä hinta- ja laatujohtaja.

Yrityksen pääkonttori ja toinen tuotantolaitoksista sijaitsevat Schneverdingenissä Pohjois-Saksassa, toisen sijaitessa Chemnitzissä Kaakkois-Saksassa. Kuljetuskustannusten minimoimiseksi Brespan markkina-alue kattaa ennen kaikkea Saksan pohjois- ja itäosat. Maan länsiosissa Brespa toimii

Brespa keskittää toimintansa yhteen ainoaan tuotteeseen, asuin-, liike- ja teollisuusrakentamiseen käytettävään jännitettyyn ontelolaattaan. Yritys toimii läheisessä yhteistyössä sisaryhtiönsä Verbinin kanssa.

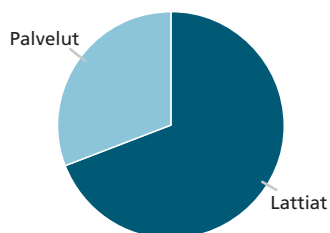
Tunnusluvut 1998

Liikevaihto 112 Mmk

Investoinnit 9 Mmk

Henkilöstön määrä 122

Liikevaihto tuotealueittain 1998, %

yhteistyössä sisaryrityksensä Verbinin kanssa.

Enemmistö Brespan tuotteista toimitetaan liike- ja teollisuusrakennuksiin sekä julkisiin tiloihin. Merkittävä osuus menee myös asuntorakentamiseen.

Kasvumahdollisuuksia

Saksan rakennusmarkkinoiden kysyntä on ollut laimeaa viime vuosiina. Tarve rakennusprosessin tehostamiseen ja kustannusten supistamiseen antaa elementtirakentamisen kasvulle kuitenkin hyvät edellytykset.

Tällä hetkellä ontelolaattojen osuus on vain 2-3 prosenttia Saksan kokonaislattiamarkkinoista, kun se naapurimaassa Alankomaisissa on 20-30 %. Paikallarakentamisella ja kuorilaattatekniikalla on perinteisesti voimakas asema saksalaisten rakentajien keskuudessa.

Ontelolaattojen käyttö kasvaa kuitenkin tasaista vauhtia. Brespa tähtää ensisijaisesti teollisuus- ja toimistorakentamiseen, missä suurempia jännevälejä kysytään yhä enenevässä määrin.

Uranuurtaja ja markkinajohtaja

Brespa on uranuurtaja ja markkinajohtaja Saksan markkinoilla jännitettyjen ontelolaattojen segmentissä. ”Brespa-Platte” on Saksassa tullut yleisesti merkitsemään ontelolaattaa.

Brespa ja Verbin pyrkivät aktiivisesti lisäämään betonielementtien käyttöä Saksassa. Mahdollisuuksia betonielementtien lisäkäytölle luovat ennen kaikkea elementtiraken-

nustekniikan kustannustehokkuus, korkea laatu ja lyhyempi rakennusaika.

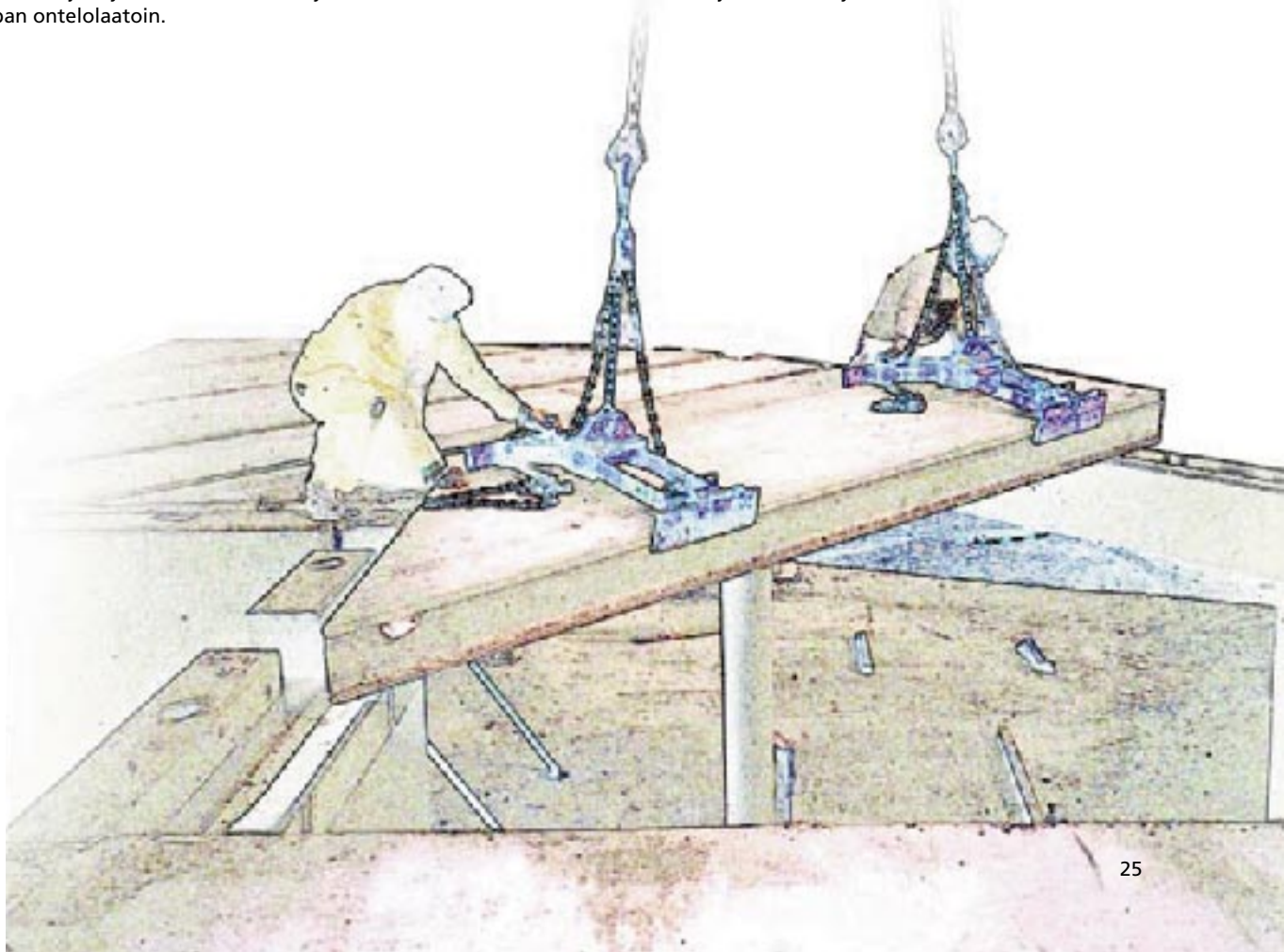
Brespa tutkii mahdollisuuksia tuotantokapasiteettinsa lisäämiseen voidakseen tyydyttää markkinoiden kasvavan kysynnän.

Brespa valmistautuu ISO 9001 mukaiseen sertifiointiin ja työskentelee tälläkin hetkellä järjestelmän periaatteiden mukaisesti.

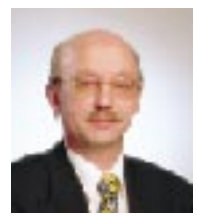

Elokvissakäynnin suosion kasvu on lisännyt uusien elokuva-teattereiden tarvetta Saksassa. Cinemaxxin pitkät holvit, kaltevat lattiat ja täydellisesti äänieristetty katto rakennettiin Brespan ontelolaatoin.

Huonekaluhallit, joihin halutaan suuret avonaiset tilat ja arkkitehtonisesti edustavat sisäänkäynnit, ovat Brespan ontelolaattojen tärkeä käyttökohde.

Parastek, Venäjä

Toimitusjohtaja
Aapo Rahkjarvi

Parastek on toiminut aktiivisesti Venäjällä 1980-luvun alusta lähtien. Yrityksen tavoitteena on korkealuokkaisten rakennustuotteiden valmistus ja markkinointi.

Nykyaikaista rakentamista Venäjällä

Parma Betonilan tytäryhtiönä Parastek työskentelee emoyhtiönsä korkeiden teknologisten ja arkkitehtonisten tavoitteiden mukaisesti. Addtekin muiden yksiköiden osaamista siirretään Parastekin venäläisiin tuotantolaitoksiin tuotantoprosessien teollistamiseksi.

Tämä urauurtava työ on myötävaikuttanut siihen, että Parastek pystyy nykyisin suunnittelemaan ja tarjoamaan asiakkailleen nykyaikaisia ja joustavia pitkien jänneväliden rakennuksia.

Suuri tuotevalikoima

Parastek toimii yhteistyössä kahden moskovalaisen yrityksen kanssa. Ne valmistavat alihankintatuotantona melkein kaikkia talonrakennuksessa käytettäviä betonielementtityyppejä. Näitä ovat esimerkiksi ontelolaatat, julkisivut eri pintarakentein, pilarit, palkit sekä muut runkorakenteet. Parastekin tuotteita käytetään asuntoihin, teollisuusrakennuksiin, toimistoihin ja julkisiin rakennuksiin. Kaikki tuotteet valmistetaan Parastekin valvonnassa. Näin sekä tuotteiden laatu että toimitusvarmuus täyttävät korkeatkin vaatimukset.

Moskovan alueella Parastek tarjoaa myös korkealaatuista valmisbetonia sekä valupalvelua.

Laaja toimeksianto

Jos asiakas niin toivoo, kantaa Parastek vastuun myös elementtien kuljetuksesta ja asennuksesta. Toimeksiantoon voi lisäksi kuulua ikkunoiden ja katon asennus, jolloin rakennusprosessin seuraava vaihe voidaan tehdä säältä suojassa.

Ne Parastekin käyttämät tuotteet, joita ei valmisteta Venäjällä, tuodaan maahan Parma Betonilan tehtailta.

Joissakin tapauksissa Parastek on toiminut myös sekä rakennusmateriaalin että rakennuksen suunnittelun kokonaistoimittajana. Hankkeita on toteutettu sekä Moskovan alueella että muissa osissa Venäjää.

PARASTEK

Parma Betonila

Parastek on Parma Betonilan tytäryhtiö. Yrityksen toiminta on keskittynyt Venäjän ja siellä ennen kaikkea Moskovan markkinoille.

Tunnusluvut 1998 *)

Liikevaihto 65 Mmk

Investoinnit 4 Mmk

Henkilöstön määrä 16

Liikevaihto tuotealueittain 1998, %

McDonald'sin pääkonttoriin Moskovaan Parastek toimitti muun muassa pilarit, palkit, ontelolaatat ja julkisivut.

*) sisältyvät Parma Betonilan tunnuslukuihin, s. 12

E-Betonelement ja Swetrak, Viro

Hallituksen puheenjohtaja,
E-Betonelement
Toimitusjohtaja,
Swetrak
Ove Johansson

Toimitusjohtaja,
E-Betonelement
Jaan Valbet

Täydellinen Perusrakennus

E-Betonelementin liiketoiminta perustuu korkealaatuisten tuotteiden toimittamiseen ja rakennusten kokonaistoimituksiin. Eräät toimituista rakennuksista ovat ruotsalaisen Strängbetongin mallin mukaisia Perusrakennuksia. Yrityksen suunnittelu-, valmistus- ja asennusosaaminen on saatu Pohjoismaista. E-Betonelementin suurimman tuoteryhmän muodostavat ontelolaatat. Yrityksen tuotteet noudattavat tarkasti pohjoismaisia laatumääräyksiä.

Voimakas laajeneminen jo alusta alkaen

E-Betonelementillä on kolme tuotantolaitosta. Vuonna 1996 käynnistettiin ratapölkkyjä valmistava teh-

das ja vuonna 1997 yritys investoi uuteen jännitettyjen elementtien tuotantolaitokseen. Toiminta on laajentunut voimakkaasti heti alusta alkaen. Vuonna 1998 liikevaihto kasvoi 75 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja E-Betonelement oli yksi Viron teollisuuden viidestä suurimmasta investoijasta.

Riiassa sijaitseva myyntikonttori avattiin vuonna 1995. Se palvelee Latvian markkinoita, joiden osuus on nykyisin noin 20 prosenttia yrityksen liikevaihdosta.

Venäjän markkinat tarjoavat tulevaisuudessa suuria laajentumismahdollisuuksia E-Betonelementille. Tällä hetkellä Venäjän markkinoita palvelee Pietarissa toimivasta myyntikonttorista käsin.

Swetrak - ratapölkkyjen kehitys ja myynti

Swetrak, puoleksi Addtekin ja puoleksi ruotsalaisen Scancemin omistama virolainen yhtiö, kehittää ja myy ratapölkkyjä Baltian ja Itä-Euroopan markkinoille. Valmistusteknologia pohjautuu ruotsalaiseen tietotaitoon.

E-Betonelement on toiminut Swetrakin alihankkijana Viron ja Liettuan rautatieverkoston uudistamisessa. Näillä infrastruktuurihankkeilla on ollut suuri merkitys yhtiön kehitykselle.

E-Betonelement on Viron johtava betonielementtien valmistaja. Yritys perustettiin vuonna 1992 ja se on Addtekin (75 %) ja Scancemin (25 %) yhteisessä omistuksessa.

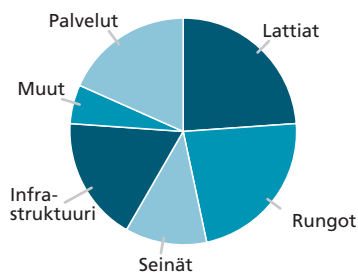
Tunnusluvut 1998

Liikevaihto 81 Mmk

Investoinnit 10 Mmk

Henkilöstön määrä 380

Liikevaihto tuotealueittain 1998, %

Kone & Koivusen toimistorakennus rakennettiin Tallinnaan. Rakennuksen urakoi Skanska Oy ja AS E-Betonelement valmisti pilarit, palkit, lämpöeristetyt ulkoseinät sekä kierreportaat.

Addtekin tutkimus- ja kehitystoiminta

Addtekin T&K-visio

Rakennusteollisuus joutuu lähitulevaisuudessa kohtaan rakennusten laatuun, säilyvyyteen ja taloudellisuuteen kohdistuvien vaatimusten ohella muitakin haasteita. Ympäristötekijät, kiinteistönomistajien näkökulma ja tarve teollistamisasteen nostamiseen ovat asioita, joiden merkitys on kasvanut.

Enää ei riitä, että rakennukset ovat taloudellisesti rakennettuja ja omistaja- ja käyttäjäystävällisiä. Rakentamisessa korostuvat myös palonkestävyys, rakennusmateriaalien terveysvaikutukset, äänieristyskyky ja muut vastaavat ominaisuudet.

Tulevaisuudessa rakennuksen suunnittelussa on rakentamisen ja käytön ohella huomioitava myös kustannukset, jotka aiheutuvat rakennuksen muuntamisesta tai purkamisesta. Suunnittelun on näin ollen katettava koko rakennuksen elinkaari.

Kun rakennuksen käyttötarkoitusta halutaan muuttaa, tullaan tulevaisuudessa usein päätyään rakennuksen purkamisen sijasta sen saneeraukseen. Rakentamisessa on siksi huomioitava rakennuksen eri osien elinikä. Se on kantavien rakenteiden osalta 100 vuotta tai jopa enemmänkin, ulkokuoren osalta 20-60 vuotta, laitteistojen osalta 10-20 vuotta ja pinnoitteiden osalta 5-15 vuotta.

Meidän on siis varmistettava, että rakennustemme tiloja, rakenteita ja laitteistoja voidaan joustavasti muuttaa. Koko rakennuksen elinkaaren ajan on sekä pienten että laajempi-vaikutteisten korjaus- ja muunnostöiden oltava vaivattomia tehdä. Lisäksi uudelleenikäytön perusvaatimuksiin kuuluu, että kaikki rakenneosat voidaan tarkastaa helposti.

Käyttäjien muuttuvat tarpeet koskevat erityisesti toimistorakennuksia, mutta tulevaisuudessa samat vaatimukset kohdistunevat myös asuntoihin. Niihin voidaan helpoimmin varautua suunnittelemalla avaria, vähän kantavia rakenteita sisältäviä tilaratkaisuja. Tämä toteutetaan hyödyn-tämällä ne mahdollisuudet, joita jän-

nitettyjen elementtien pitkät jän-nemitat tarjoavat.

Rakennusalalla vallitsee yksi-mielisyys siitä, että parempi laatu ja tuottavuus saavutetaan teollistamisastetta nostamalla. Teollistamisasteen nostaminen edellyttää, että informaatioteknologiaa hyö-dynnetään entistä tehokkaammin rakennusprosessin kaikissa vai-heissa. Se lisää myös suunnittelu-työn joustavuutta ja nopeuttaa koko rakennusprosessia.

Toisaalta ympäristönäkökohtiin on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota ja se tulee edellyttämään rakennusalalta ajateltavan muutosta. Esijännitys-tekniikkaa käyttämällä voidaan useimmissa tapauksissa minimoi-da rakennusosien energiasisältö ja tämä on tärkeää kun otetaan huo-mioon koko rakennuksen elinkaari. Myös rakennusaineiden ja ko-konaisten rakenneosien uusiokäyt-tö on helppoa betonielementtejä käytettäessä.

Edellä oleva näkemys on Addtekin pitkän tähtäimen kehitys- ja tutkimustoiminnan perustana.

TEOLLINEN RAKENTAMINEN

- esivalmistetut järjestelmät
- koko rakennusprosessin hallinta/IT
- tuotantoteknologia
- suunnittelun joustavuus
- taloudellinen rakentamisprosessi
- rakentamisen nopeus
- tuottavuus

OMISTAJAN JA KÄYTTÄJÄN TARPEET

- tuottava sijoitus
- kokonaistaloudellinen rakentaminen
- laatu
- ylläpitokustannukset
- perusvaatimukset (EU)
- muunneltavuus
- ulkonäkö

KORKEALAATUINEN RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

- ympäristövaikutukset
- energian kulutus
- elinkaarikustannukset (LCA)
- säilyvyys
- kierrätys
- materiaalitekniologia
- uudet materiaalit

Uusi, teollisesti valmistettu ääntä absorboiva meluseinä – esimerkki Addtekin monipuolisesta tuotekehityksestä.

Euroopan teiden kasvavan liikenteen sekä suurnopeusjuniin tehtyjen suurien investointien vuoksi myös meluseiniä tarvitaan entistä enemmän.

Toistaiseksi useimmat meluseinät ovat olleet muotoilultaan yksilöllisiä, mikä johtaa siihen, että nii-

den valmistuksessa joudutaan käyttämään pieniä sarjoja ja tarvittavan työn määrä lisääntyy. Toinen meluseinien ominaispiirre on, että itse seinämäosa aiheuttaa vähemmän kuin puolet tuotteen kokonaiskustannuksista peruskustannusten näytellessä huomattavan suurta osaa. Tulevaisuudessa on myös seinien äänenvaimennusominaisuuksia parannettava ja siksi niissä käytetään yhä useammin absorboivia pintoja.

Nämä seikat muodostivat perustan Addtek Research & Developmentin kehitysprojektille, joka to-

teutettiin yhteistyössä konsernin valmistavien yhtiöiden kanssa.

Addtekin kehittämä meluseinä muodostuu 200 millimetrin paksuisesta jännitetystä ontelolaatasta, jonka pinnalle on erillisenä työvaiheena valettu huokoinen absorboiva erikoisbetonikerros. Tämän epäsymmetrisen ja aalto-maisen kerroksen muotoa ja väriä voidaan vaihdella. Pinta voidaan myös käsitellä graffitien poistamista helpottavalla aineella. Laatatan jännemitta voi olla jopa 12 metriä.

Betonin pakkaskestävyys on keskeinen vaatimus etenkin pohjoisen ilmaston alueella. Absorbtiokerros kesti yli 50 sykliä Addtek R&D:n laboratorioissa tehdyissä suola-pakkaskesteissa.

Elementtien koevalut tehtiin PCE:n koelaitoksella Ylöjärvellä. Vamistusprosessi on sama kuin ontelolaatalla. Tämä lisää tehtaana joustavuutta ja mahdollistaa kapasiteetin paremman hyödyntämisen.

Parma Betonilla toimitti ensimmäiset meluseinät elokuussa 1998 Tielaitoksen Savo-Karjalan tiepiiriin. Elementtien kokonaismäärä oli 3 500 m².

Toimitusjohtaja
Petri Janhunen

Innovatiivisuus ja uusien ideoiden kehittäminen on tärkeää Addtek-konsernin toiminnalle. Addtek Research & Development (Addtek R&D) -yksiköllä onkin keskeinen asema kehitettäessä yhä parempaa betonielementtirakentamista.

Yksi Addtek R&D:n tärkeimmistä tehtävistä on välittää eri yhtiöissä hallittu erikoisosaaminen kaikkiin Addtekin yksiköihin. Tämä tapahtuu ensisijaisesti ”Transfer of Best Practice”-projektin muodossa.

Kehitettäessä materiaaleja, tuotteita ja koneita Addtek R&D työskentelee läheisessä yhteistyössä konsernin valmistavien yhtiöiden kanssa. Esimerkiksi PCE Engineeringin kanssa on jo vuosien ajan tehty hedelmällistä yhteistyötä. Sitä on hyödynnetty muun muassa markkinoitaessa elementtitekniologiaa uusille alueille, kuten Kauko-Itään, joka on edelleen PCE:n tärkein markkina-alue.

Addtek R&D tarjoaa myös muunlaista asiantuntija-apua, kuten esimerkiksi laboratorionsa palveluja. Lisäksi se osallistuu kansainväliseen standardintyöhön sekä ylläpitää ja valvoo Addtekin teollisia oikeuksia.

Kehitysyhtiö sijaitsee Suomessa. Sillä on palveluksessaan yhteensä 25 henkilöä, joista 13 työskentelee laboratoriossa Paraisilla.

Vuonna 1999 meneillään olevia projekteja

Konsernissa meneillään olevat lukuisat kehitysprojektit kattavat laajan osan elementtirakentamista alkaen

uusista välipohjakonsepteista aina elementtirakenteiden käyttäytymiseen erilaisissa olosuhteissa.

Yksi ajankohtaisista tutkimuksista kohdistuu ontelolaattatuotannon tuottavuuden edelleentehostamiseen. Tämä onkin tärkeä kehitysalue, muodostaahan ontelolaattatuotanto lähes puolet koko Addtekin liikevaihdosta.

Addtekin tehtailla valetaan vuosittain noin miljoona kuutiometriä betonia. Siksi raaka-ainekustannusten minimointi ja raaka-aineiden ominaisuuksien parantaminen ovat keskeisiä kehityskohteita. Tutkimuksella selvitetään muun muassa tekijöitä, jotka vaikuttavat betonin koostumuksen vaihteluun.

Myös materiaalien uusiokäyttö on tärkeä tutkimusalue. Eräässä projektissa kehitetään sekä tehtaissa että työmailla syntyvän jätemateriaalin entistä monipuolisempaa hyödyntämistä. Uusia menetelmiä, joilla voidaan paremmin hallita betonin kovettumisprosessia testataan jatkuvasti.

Monet projekteista kohdistuvat elementtien valmistuksen ympäristövaikutuksiin. Niistä yksi liittyy jäteveden käsittelyyn tarkoitettujen suljettujen järjestelmien kehittämiseen. Tällaiset järjestelmät ovat jo käytössä VBI:n ja Spanbetonin tehtailla.

Kolme kehittämisen painopiste-alueita

Addtek-yhtiöiden yhteinen kokonaisuosaaminen ja kokemus ovat alalään ainutlaatuisia. Ne koskevat niin tuotantoprosessin hallintaa kuin tuoteosaamistakin ja tuovat koko yhtiölle merkittävää lisäarvoa. Addtekin suuruus antaa voimavaroja

myös markkinoiden tarpeiden seuraamiseen ja paikallisten yhtiöiden kehittämiseen.

Kolme kehittämisaaluetta koetaan konsernissa erityisen tärkeiksi. Ensimmäinen on betonimateriaalin tuntemus. Panostamalla tutkimukseen voidaan kehittää entistä paremmin eri tarkoituksiin soveltuvia betonilaatuja. Koska hyvälaatuisten raaka-aineiden saaminen on vaikeutunut, on perusteltua tutkia myös vaihtoehtoisia raaka-aineita - esimerkiksi kierrätyksestä syntyviä. Näin päästään optimitulokseen myös kustannusmielessä.

Toinen tärkeä alue on tuotantoprosessien kehittäminen koneellisen valmistuksen osuutta lisäämällä. Se antaa mahdollisuudet parempaan tuottavuuteen ja korkeampaan laatu-tasoon. Yhtiön sisäinen kehitystyö varmistaa sen, että Addtekillä on etulyöntiasema kun uusia menetelmiä otetaan käyttöön.

Kolmas painopistealue on tuotekehitys. Tehtaiden joustavuutta voidaan merkittävästi lisätä kehittämällä sellaisia uusia tuotteita, joita voidaan valmistaa jo käytössä olevin tuotantolaitteistoin.

Kilpailukykyyn parantaminen

Kilpailukykyyn tehostamisessa on kehitystoiminnalla keskeinen rooli. Sekä laadun että kustannustehokkuuden parantaminen edellyttävät jatkuvaa panostusta.

Addtekin tuotteiden tulee olla kilpailukykyisiä sekä suoranaisesti kilpaileviin tuotteisiin että vaihtoehtoihin materiaaleihin ja rakennusjärjestelmiin verrattuna. Tähän vaatimukseen vastaaminen asettaa jatkuvasti haasteita Addtek R&D:lle.

Uudentyyppisen kuorilaatan kantokykytestit suoritettiin Addtek R&D:n laboratoriossa Paraisilla.

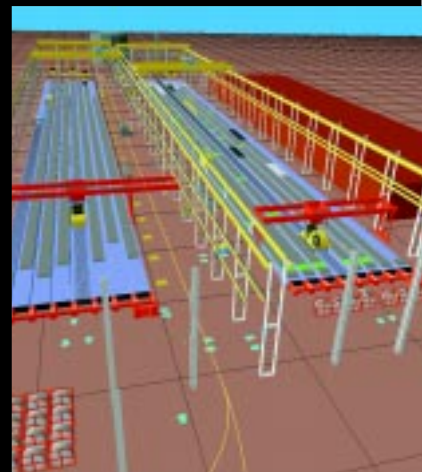
Ensimmäiset uudet kuorilaatat asennettiin Parma Betonilan työmaalle Vantaalla.

Korkealujuuksisen betonin palonkestävyyttä tutkittiin EU rahoitteisessa projektissa (HITECO). Kuvassa asennetaan termoelementtejä koekappalemuottiin.

Tietokonesimulointi on hyvä apuväline analysoitaessa erilaisten tekijöiden vaikutusta elementtien valmistusprosessiin.

Hallituksen toimintakertomus

Yleistä

Vuosi 1998 oli Addtek International Oy Ab:n ensimmäinen kokonaisen kalenterivuoden käsittävä tilikausi. Edellinen tilikausi käsitti vain kuukauden, koska konserni aloitti toimintansa 1.12.1997. Kokonaisuutena vuosi 1998 oli Addtekille hyvä vuosi. Myyntiä ja tulosta koskevat tavoitteet yllettiin selvästi.

Liikevaihto, saadut tilaukset ja tilauskanta

Konsernin liikevaihto oli 2 628 Mmk. Myynti kasvoi lähes kaikilla markkina-alueilla, mutta erityisesti Suomessa, Ruotsissa ja Virossa. Saadut tilaukset olivat vuoden aikana 2 834 Mmk ja tilauskanta vuoden lopussa 864 Mmk.

Tulos ja kannattavuus

Tulos ennen satunnaiseriä, veroja ja vähemmistö-osuuksia oli 163 Mmk eli 6,2 % liikevaihdosta. Tulokseen sisältyy liiketoiminnan muita tuottoja 13 Mmk, jotka syntyivät pääasiallisesti käyttöomaisuuden myynnistä. Verot olivat 48 Mmk, mikä vastaa 29,2 %:n verokantaa. Vähemmistöosuudet olivat 5 Mmk ja nettotulos verojen ja vähemmistöosuuksien jälkeen 112 Mmk.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 21,4 % ja oman pääoman tuotto 25,0 %. Osakekohtainen tulos oli 87 mk.

Maksuvalmius ja omavaraisuusaste

Yhtiön maksuvalmius oli tilikauden aikana hyvä. Huomattava osa yhtiön likvideistä varoista koostuu käyttämättömistä pankkien sitovista luottolupauksista.

Korollinen nettovelka väheni vuoden aikana 495 Mmk:sta 441 Mmk:an ja velkaantumisaste oli 0,9. Oma pääoma, johon sisältyy 270,6 Mmk:n pääomalaina ja 19 Mmk:n vähemmistöosuus, oli vuoden vaihteessa 517 Mmk. Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 30,7 %.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Addtek Research & Development Oy Ab osallistui aktiivisesti Transfer of Best Practice -toimin-

taan, jonka tehtävät ulottuvat materiaalien kehittämisestä tehtaiden investointisuunnitteluun. Vuoden aikana kehitettiin mm. tietokonesimulointia materiaalivirtojen tehostamiseksi ja joustavien tuotantomenetelmien tehokkaan analysoinnin mahdollistamiseksi. Ääntä vaimentava melusuoja tuotiin markkinoille. Sekä maanteiden että rautateiden meluntorjuntamarkkinoiden uskotaan kehittyvän suotuisasti.

Investoinnit

Vuoden aikana tehtyjen investointien määrä oli yhteensä 103 Mmk. Investoinnit jakautuivat seuraavasti:

	Mmk
Maa-alueet	3
Rakennukset ja rakennelmat	20
Koneet ja kalusto	80

Suurin osa vuoden investoinneista oli korvausinvestointeja ja kone- ja kalustoinvestointeja tuotavuuden kohentamiseksi. Vuoden aikana otettiin käyttöön uusi runkorakenteita valmistava tehdas Tamsalussa, Virossa ja tunnelielementtien tuotantolinja Hönefossissa, Norjassa. Saksan liiketoimintaa kasvatettiin hankkimalla ontelolaattatehdas Chemnitzistä.

Vuoden 1998 alussa hollantilainen tytäryhtiö VBI aloitti uuden ontelolaattatehtaan rakentamisen. Kokonaiskustannusten odotetaan nousevan noin 80 Mmk:aan ja uuden tehtaan arvioidaan valmistuvan vuoden 2001 alkupuolella.

Konsernirakenteen muutokset

Addtek-konserni muodostuu yhteensä viidestä juridisesta yhtiöstä ja alakonsernista. Vuoden aikana tapahtui seuraavia muutoksia: helmikuussa PCE Engineering Oy Ab perusti PCE Elematic Inc. -nimisen myyntiyhtiön Germantowniin, Wisconsinin, Yhdysvaltoihin. Joulukuussa ostettiin Partek Concrete Engineeringin saksalainen liiketoiminta, jota jatketaan PCE Roth GmbH -nimisenä myyntiyhtiönä. Konsernin emoyhtiö Addtek International Oy Ab osti huhtikuussa 30,9 % Virossa toimivan

E-Betoonelementin osakkeista Parma Betonilalta. Koska konsernin ruotsalainen tytäryhtiö AB Strängbetong omistaa 44,1 % ostetusta yhtiöstä, nousee konsernin omistusosuus A/S E-Betoonelementin osakekannasta yhteensä 75 %:iin. Saksalainen tytäryhtiö Brespa myi joulukuussa osuutensa (38 %) Delcon-nimisestä kommandiittiyhtiöstä.

Hallitus, johto ja tilintarkastajat

Hallituksen kokoonpano toimintavuoden päättyessä oli seuraava: Stig Gustavson, puheenjohtaja, Kari Heinistö, varapuheenjohtaja, Heikki Alonen, Andrejs Cakste, Olof Ljunggren, Stefan Linder, Michael Rosenlew, Jan Segerberg ja Olav Uppgård. Harald Mix erosi hallituksesta 24.6.1998 ja hänen tilalleen valittiin Stefan Linder.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Jan Segerberg. Yhtiön tilintarkastajina ovat toimineet KHT-yhteisöt KPMG Wideri Oy Ab ja SVH Pricewaterhouse Coopers Oy.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Addtek International Oy Ab:n osakepääoma on 125 400 000 markkaa. Emoyhtiön suurimmat osakkeenomistajat ovat Partek Oyj Abp, Industri Kapital 1994 -rahaston sijoittajat ja yhtiön johto. Loput osakkeista ovat yksityisten ja institutionaalisten sijoittajien hallussa.

Tapahtumia tilinpäätöksen jälkeen

Kokouksessaan 22.3.1999 hallitus nimitti Olof Ljunggrenin uudeksi hallituksen puheenjohtajaksi, Jan Segerbergin varapuheenjohtajaksi ja Bengt Janssonin uudeksi toimitusjohtajaksi.

Vuoden 1999 näkymät

Saadut tilaukset ja tilauskanta vuoden lopussa luovat perustan hyvän kehityksen jatkumiselle. Yhdessä tuottavuutta edelleen parantavien toimenpiteiden kanssa se mahdollistaa konsernin myönteisen tulokehityksen myös jatkossa. Toiminnalle tyypilliset kausivaihtelut merkitsevät kuitenkin, että suhteellisesti pienempi osa tuloksesta kertyy vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Konsernituloslaskelma 1.1.–31.12.1998

	Viite	1998 1 000 € 12 kk	1998 1 000 mk 12 kk	%	1997 1 000 mk 1 kk
LIKEVAIHTO		441 966	2 627 808	100	235 959
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-355 882	-2 115 980	-81	-196 460
BRUTTOKATE		86 084	511 828	19	39 499
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-25 700	-152 805		-15 200
Hallinnon kulut		-24 914	-148 134		-24 203
Liiketoiminnan muut tuotot	3	2 179	12 956		6 493
Liiketoiminnan muut kulut	3	-802	-4 767		-1 359
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		-98	-580		2 501
		-49 335	-293 330	-11	-31 768
LIIKETULOS	1, 2, 3	36 749	218 498	8	7 731
Rahoitustuotot ja -kulut	4	-9 330	-55 474	-2	-11 665
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ, VEROJA JA VÄHEMMISTÖOSUUTTA		27 419	163 024	6	-3 934
Satunnaiset tuotot	5	388	2 305	0	0
TULOS ENNEN VEROJA JA VÄHEMMISTÖOSUUTTA		27 807	165 329	6	-3 934
Verot	6	-8 127	-48 320	-2	58
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		-925	-5 498	0	176
TILIKAUDEN TULOS		18 755	111 511	4	-3 700

Konsernitase 31.12.1998

VASTAAVAA	Viite	31.12.1998 1 000 €	31.12.1998 1 000 mk	31.12.1997 %	31.12.1997 1 000 mk
PYSYVÄT VASTAAVAT	7, 8				
Aineettomat hyödykkeet		4 226	25 127	1	22 809
Aineelliset hyödykkeet		192 027	1 141 742	63	1 144 652
Sijoitukset		2 417	14 370	1	11 068
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		198 670	1 181 239	65	1 178 529
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Pitkäaikaiset lainasaamiset	9	1 588	9 441	1	8 319
Laskennallinen verosaaminen	15	1 395	8 293	0	1 868
Vaihto-omaisuus	10	29 274	174 059	10	168 081
Lyhytaikaiset saamiset	9	66 403	394 813	22	401 941
Rahat ja pankkisaamiset		6 623	39 376	2	157 047
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		105 283	625 982	35	737 256
VASTAAVAA YHTEENSÄ		303 953	1 807 221	100	1 915 785
VASTATTAVAA	Viite	31.12.1998 1 000 €	31.12.1998 1 000 mk	31.12.1997 %	31.12.1997 1 000 mk
OMA PÄÄOMA	11, 12				
Osakepääoma		21 091	125 400	7	125 400
Edellisten tilikausien tulos		-781	-4 644	0	0
Tilikauden tulos		18 755	111 511	6	-3 700
Muuntoero		-745	-4 427	0	-944
Pääomalaina	12	45 512	270 600	15	270 600
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		83 832	498 440	28	391 356
VÄHEMMISTÖOSUUS		3 197	19 007	1	7 404
PAKOLLISET VARAUKSET	13	6 184	36 771	2	61 701
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikaiset velat	14	75 108	446 573	25	661 314
Laskennallinen verovelka	15	31 316	186 198	10	171 471
Lyhytaikaiset velat	16	104 316	620 232	34	622 539
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		210 740	1 253 003	69	1 455 324
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		303 953	1 807 221	100	1 915 785

Konsernin rahoituslaskelma, 1.1.–31.12.1998

	1998 1 000 € 12 kk	1998 1 000 mk 12 kk	1997 1 000 mk 1 kk
TOIMINNASTA SAADUT VARAT			
Tulorahoitus			
Liiketulos	36 749	218 498	7 731
Poistot	12 609	74 970	6 820
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 330	-55 474	-11 665
Varaukset	-4 193	-24 930	61 701
Verot	-8 127	-48 320	58
Satunnaiset tuotot	388	2 305	0
	28 096	167 049	64 645
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS			
Vaihto-omaisuus, lisäys (-)	-1 005	-5 978	-168 081
Lyhytaikaiset saatavat, lisäys (-)	-1 647	-9 793	-373 683
Lyhytaikaiset velat, lisäys (+)	-7 725	-45 928	597 718
	-10 377	-61 699	55 954
NETTORAHOITUS	17 719	105 350	120 599
NETTOINVESTOINNIT			
Investoinnit	-17 321	-102 986	-701 362
Pysyvien vastaavien muut muutokset	4 256	25 306	-483 987
	-13 065	-77 680	-1 185 349
RAHOITUSYLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	4 654	27 670	-1 064 750
ULKOINEN RAHOITUS			
Lyhyt- ja pitkäaikaiset saatavat, lisäys (-)	1 577	9 374	-38 445
Lyhyt- ja pitkäaikaiset velat, lisäys (+)	-26 304	-156 393	1 128 206
Osakeanti	0	0	125 400
Muuntoerot	-745	-4 427	-944
Vähemmistöosuus	1 027	6 105	7 580
Yhteensä	-24 445	-145 341	1 221 797
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	-19 791	-117 671	157 047
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden alussa	26 413	157 047	0
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden lopussa	6 622	39 376	157 047

Emoyhtiön tuloslaskelma, 1.1.–31.12.1998

	Viite	1998 € 12 kk	1998 mk 12 kk	1997 mk 1 kk
LIKEVAIHTO		2 569 508,87	15 277 606,00	1 233 000,00
BRUTTOKATE		2 569 508,87	15 277 606,00	1 233 000,00
Hallinnon kulut		-2 675 689,42	-15 908 926,91	-13 079 451,79
LIKETULOS	2, 3	-106 180,55	-631 320,91	-11 846 451,79
Rahoitustuotot ja -kulut	4	-1 938 499,39	-11 525 793,96	-839 240,16
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-2 044 679,94	-12 157 114,87	-12 685 691,95
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Saadut konserniavustukset	5	0,00	0,00	8 000 000,00
TILIKAUDEN TULOS		-2 044 679,94	-12 157 114,87	-4 685 691,95

Emoyhtiön tase, 31.12.1998

VASTAAVAA	Viite	31.12.1998 €	31.12.1998 mk	31.12.1997 mk
PYSYVÄT VASTAAVAT	7, 8			
Aineettomat hyödykkeet		128 111,12	761 714,14	494 506,00
Aineelliset hyödykkeet		40 931,11	243 365,31	0,00
Sijoitukset		49 113 316,28	292 014 518,00	120 884 119,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		49 282 358,51	293 019 597,45	121 378 625,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Pitkäaikaiset lainasaamiset	9	53 719 623,54	319 402 377,31	432 335 898,36
Lyhytaikaiset lainasaamiset	9	5 388 475,62	32 038 421,12	12 767 378,86
Rahat ja pankkisaamiset		3 480 012,62	20 691 215,44	67 489 569,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		62 588 111,78	372 132 013,87	512 592 846,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ		111 870 470,29	665 151 611,32	633 971 471,53
VASTATTAVAA	Viite	31.12.1998 €	31.12.1998 mk	31.12.1997 mk
OMA PÄÄOMA	11, 12			
Osakepääoma		21 090 765,98	125 400 000,00	125 400 000,00
Edellisten tilikausien tulos		-788 076,81	-4 685 691,95	0,00
Tilikauden tulos		-2 044 679,94	-12 157 114,87	-4 685 691,95
Pääomalaina	12	45 511 652,90	270 600 000,00	270 600 000,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		63 769 662,12	379 157 193,18	391 314 308,05
PAKOLLISET VARAUKSET	13	0,00	0,00	450 000,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikaiset velat	14	40 286 041,81	239 529 927,35	186 497 511,37
Lyhytaikaiset velat	16	7 814 766,36	46 464 490,79	55 709 652,11
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		48 100 808,17	285 994 418,14	242 207 163,48
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		111 870 470,29	665 151 611,32	633 971 471,53

Emoyhtiön rahoituslaskelma, 1.1.–31.12.1998

	1998 € 12 kk	1998 mk 12 kk	1997 mk 1 kk
TOIMINNASTA SAADUT VARAT			
Tulorahoitus			
Liiketulos	-106 180,55	-631 320,91	-11 846 451,79
Poistot	40 899,10	243 175,00	8 381,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 938 499,39	-11 525 793,96	-839 240,16
Satunnaiset erät	0,00	0,00	8 000 000,00
Pakolliset varaukset	-75 684,57	-450 000,00	450 000,00
	-2 079 465,41	-12 363 939,87	-4 227 310,95
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS			
Lyhytaikaiset saatavat, lisäys (-)	-3 241 156,65	-19 271 042,26	-12 767 378,86
Lyhytaikaiset velat, lisäys (+)	-4 966 931,70	-29 532 034,84	35 017 759,63
	-8 208 088,35	-48 803 077,10	22 250 380,77
NETTORAHOITUS	-10 287 553,75	-61 167 016,97	18 023 069,82
INVESTOINNIT			
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-28 908 838,35	-171 884 147,45	-121 387 006,00
	-28 908 838,35	-171 884 147,45	-121 387 006,00
RAHOITUSALIJÄÄMÄ	-39 196 392,10	-233 051 164,42	-103 363 936,18
ULKOINEN RAHOITUS			
Lyhyt- ja pitkäaikaiset saatavat, lisäys (-)	18 994 054,73	112 933 521,05	-432 335 898,36
Lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat, lisäys (+)	12 331 419,27	73 319 289,50	477 789 403,85
Osakeanti	0,00	0,00	125 400 000,00
	31 325 474,00	186 252 810,55	170 853 505,49
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS			
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden alussa	-7 870 918,10	-46 798 353,87	67 489 569,31
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden lopussa	11 350 930,72	67 489 569,31	0,00
	3 480 012,62	20 691 215,44	67 489 569,31

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Addtek-konsernin tilinpäätös on laadittu uuden 31.12.1997 voimaan tulleen kirjanpitolain määräysten mukaan. Edellisen tilikauden vertailutiedot on ryhmitelty uudelleen uutta menettelytapaa vastaaviksi. Muuttuneista tilinpäätösperiaatteista johtuva tulosvaikutus on kirjattu satunnaisesti eriin. Koska konserni muodostettiin 1.12.1997, vuoden 1997 vertailutiedot käsittävät ainoastaan yhden toimintakuukauden.

Tilinpäätöksen perusta

Konsernitilinpäätös, emoyhtiön tilinpäätös ja kotimaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on laadittu Suomen lainsäädännön ja voimassa olevien määräysten mukaan. Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on oikaistu suomalaisia tilinpäätösperiaatteita vastaaviksi.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Addtek International Oy Ab:n lisäksi kaikki ne suomalaiset ja ulkomaiset yhtiöt, joissa yli 50 % äänimäärästä on suoraan tai välillisesti emoyhtiön hallussa. Kaksi norjalaista yhtiötä, joilla ei ole toimintaa, eivät sisälly konsernitilinpäätökseen. Konsernin omistusosuus A/S E-Betonelementista on vuoden 1998 aikana kasvanut 75 %:in. Yhtiö, joka edellistä tilinpäätöstä laadittaessa yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen rivi riviltä -periaatteella yhteenlasketun välillisen 66 %:n omistusosuuden mukaan, on nyt konsolidoitu konserniyhtiönä.

Osakkuusyhtiöt on konsolidoitu pääomaosuusmenetelmää käytäen. Osakkuusyhtiö Parma Betonila Oy, jossa konsernilla on 50 %:n omistusosuus, on kuitenkin yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä -periaatteella omistusosuuden mukaan. Liitetiedoissa Parma Betonilan konsolidointi on käsitelty samalla tavalla. Kahta Parma Betonila -konserniin kuuluvaa kiinteistöyhtiötä ei ole konsolidoitu konsernitilinpäätökseen.

Konsernitase on laadittu nk. hankintamenomenetelmän mukaisesti. Tilikauden aikana hankitut yhtiöt on otettu mukaan konsernituloslaskelmaan hankinta-ajankohdasta lukien. Konsernitilinpäätöstä laadittaessa sisäiset tapahtumat on eliminoitu.

Hankinta-ajankohtana 1.12.1997 konsernin käyttöomaisuus on uudelleen arvostettu laskennallinen verovelka huomioon ottaen. Kirjanpitolautakunnan suosituksen mukaisesti konsernin hankkimien tytäryhtiösakkuuksien hankinta-arvo on jaettu hankinnan yhteydessä konsernille siirtyneille tase-erille. Kohdistus perustuu hankintameno-laskelmissa käytettyihin käypiin arvoihin ja se koskee konsernin osuutta hankituista varoista ja veloista.

Konsernin hankkimien varojen ja konsernille siirtyneiden velkojen arviointi perustuu riippumattomien osapuolten arvostuksiin sekä konsernissa tehtyihin analyysiin. Laskennallinen vero on laskettu sellaisista tase-eristä, joiden konserniarvo poikkeaa yksittäisten yritysten verotuksellisista arvoista.

Ostetun yhtiön mahdolliset verottamattomat varaukset hankinta-ajankohtana jaetaan pääomaosaan ja laskennalliseen verovelkaan voimassa olevien verokantojen mukaan.

Pitkäaikaisen omaisuuden arvostus

Eri yhtiöiden käyttöomaisuuteen sisältyvät osakkeet on kirjattu hankinta-arvoon. Emoyhtiön laskemat tytäryhtiösakkeiden arvot on kirjattu taseeseen hankinta-arvoon.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Konserniyhtiöt

Ulkomaanvaluuttamääräiset tapahtumat muunnetaan raportointivaluuttaksi käyttämällä tapahtumapäivänä voimassa olevaa valuuttakurssia. Ulkomaanvaluutan määräiset tase-erät muunnetaan tilinpäätök-

sessä raportointivaluuttaksi käyttämällä keskuspankin 31.12.1998 ilmoittamia valuuttakursseja.

Konserni

Lähtökohtana on, että tytäryhtiöiden toiminta on itsenäistä eikä näin ollen ole osana emoyhtiön toimintaa. Sen johdosta ulkomaisten tytäryhtiöiden tase-erät muunnetaan Suomen markoiksi keskuspankin tilinpäätöspäivänä ilmoittamiin kursseihin, kun taas tuotot ja kulut muunnetaan Suomen markoiksi tilikauden keskikursseihin. Muuntonerot viedään konsernitaseen omaan pääomaan.

Euro

Tuloslaskelman ja taseen markkamääräiset erät on muunnettu euroiksi käyttäen kurssia 5,94573.

Valuuttakurssit

		Tilinpäätöspäivän kurssi	Keskikurssi
Maa	Valuutta	31.12.1998	1998
Ruotsi	SEK	0,6267	0,6725
Norja	NOK	0,6702	0,7083
Saksa	DEM	3,0400	3,0380
Alankomaat	NLG	2,6981	2,6952
Viro	EEK	0,3800	0,3798
Yhdysvallat	USD	5,0960	5,3441

Verot

Verot sisältävät verotettavaan tulokseen perustuvat välittömät verot, joissa on huomioitu verotettavan ja toteutuneen tuloksen pysyvät erot. Eri ajankohtina toteutuneiden ja verotettavien erien eroista johduvat verot esitetään taseessa laskennallisena verosaamisena tai verovelkana.

Laskennallinen verosaaminen ja laskennallinen verovelka laskeaan kirjanpidon ja verotuksen jakotuserojen perusteella käyttämällä seuraavan vuoden verokantoja tai, mikäli nämä eivät ole tiedossa, tilikauden voimassa olevia verokantoja käyttäen. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvien laskennallisten verojen muutokset on kirjattu satunnaisesti eriin.

Yhtiöveron hyvitys konsernin sisäisistä osingonjaoista on eliminoitu välittömistä veroista.

Vaihto-omaisuus

Raaka-aineet on arvostettu hankintameno- tai sitä alemmaan nettomyyntihintaan. Arvostuksessa on sovellettu nk. FIFO-periaatetta. Puolivalmisteiden ja tuotteiden arvoon sisältyy välittömien hankintamenojen lisäksi kohtuullinen osuus tuotannon välillisistä kustannuksista ja poistoista.

Keskeneräisten töiden myyntituloista on vähennetty saadut enakkomaksut projektin valmiusasteen mukaan. Ero on käsitelty vaihto-omaisuuseränä.

Aineelliset hyödykkeet

Maa-alueet, rakennukset, koneet ja muu kalusto on eri yhtiöiden taseissa arvostettu alkuperäiseen hankintameno- vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Konsernin käyttöomaisuus on uudelleenarvostettu hankintahetkellä laskennallinen vero huomioon ottaen. Arvostus perustuu käypiin arvoihin ja konsernin poistot on oikaistu jäljellä olevien taloudellisten pitoaikojen mukaan. Rakennusten ja rakennelmien taloudellisten pitoaikojen arvioidaan olevan 20-25 vuotta ja koneiden ja kaluston 5-15 vuotta.

Yksittäisissä yhtiöissä tehdyt poistot perustuvat seuraaviin taloudellisiin pitoaikoihin:

Aineettomat oikeudet	10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3 – 17 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	15 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 25 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5 – 10 vuotta

Leasing

Käyttöomaisuudesta on vain vähäisessä määrin tehty leasing sopimuksia. Nämä omaisuuserät eivät sisälly taseeseen, ja niiden leasingmaksut rasittavat tilikauden tulosta.

Tuloutus

Liikevaihto käsittää tuotteiden toimituksista laskutetut määrät, joista on vähennetty välilliset verot ja myönnetty alennukset. Projektitoimistusten tuloutus tapahtuu valmiusasteen mukaan.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan tilikautena kuluiksi, jolloin ne ovat syntyneet. Tutkimukseen ja kehitykseen liittyvät investoinnit aktivoidaan ja poistetaan vaikutusaikanaan.

Eläkejärjestelyt

Emoyhtiön ja suomalaisten tytäryhtiöiden eläkevastuut on katettu eläkevakuutusin. Eläkekulut kirjataan kuluiksi suoriteperusteisesti. Muissa maissa eläkekulut kirjataan paikallisen käytännön mukaisesti.

Vähemmistöosuus

Vähemmistöosuus on erotettu tuloksesta ja esitetään konsernin tuloslaskelmassa omana eränään. Taseessa esitetään vähemmistöosuus omistusosuutta vastaavana osuutena omasta pääomasta.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina esitetään taseessa toteutumattomat kulut, jotka perustuvat sopimuksiin tai muihin sitoumuksiin. Tilikauden aikana tapahtuneet pakollisten varausten muutokset esitetään tuloslaskelmassa vastaavan kuluerän oikaisueränä.

Tuloslaskelmien ja taseiden liitetiedot

1. Palkkakulut 42	8. Osakkeet ja osuudet 31.12.1998 46	16. Lyhytaikaiset velat 50
2. Poistot 42	9. Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset 47	17. Vastuusitoumukset 50
3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut 43	10. Vaihto-omaisuus 48	18. Johdannaiset 51
4. Rahoitustuotot ja -kulut 43	11. Oma pääoma 48	19. Valmiusasteen mukaan tuloutettavat projektit 51
5. Satunnaiset erät 44	12. Pääomalaina 48	20. Liikevaihdon ja henkilöstön maantieteellinen jakauma 51
6. Verot 44	13. Pakolliset varaukset 49	
7. Pysyvät vastaavat 44	14. Pitkäaikainen vieras pääoma 49	
	15. Laskennalliset verot 49	

1. Palkkakulut

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998 12 kk	1997 1 kk	1998 12 kk	1997 1 kk
Palkat				
Palkat, palkkiot ja luontoisedut				
Hallitusten jäsenille ja toimitusjohtajille	8 390	1 573	1 985	1 048
Muille	561 485	49 175	1 998	0
Toimitusjohtajien bonukset	547	389	240	140
	570 422	51 137	4 223	1 188
Henkilösivukulut				
Eläkkeet ja eläkemaksut	40 067	3 186	1 485	313
Muut henkilösivukulut	157 127	7 829	86	52
	197 194	11 015	1 571	365
Yhteensä	767 616	62 152	5 794	1 553
Toimitusjohtajien eläkeikä				
	60 - 65 v	60 - 65 v	60 v	60 v
Henkilökunta keskimäärin				
Työntekijöitä	2 595	2 285	0	0
Toimihenkilöitä	1 170	1 131	6	1
Yhteensä	3 765	3 416	6	1

Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot

Varsinainen yhtiökokous päättää hallitusten jäsenten palkkioista ja hallitus päättää toimitusjohtajan palkasta ja muista edusta. Emoyhtiön toimitusjohtajalle on tilikauden aikana maksettu palkkaa luontoisedut mukaan lukien yhteensä 1.313.400 mk ja bonuksia 240.000 mk. Hallitusten jäsenille on vuoden 1998 aikana maksettu palkkioita yhteensä 671.710 mk. Addtek Internationalin palveluksessa oleville henkilöille, jotka samalla toimivat konserniyhtiöiden hallitusten jäseninä, ei makseta erillisiä palkkioita hallitustyöskentelystä.

Eläke-etuudet

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 60 vuotta. Täysi vanhuuseläke on 66 % eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Eläkevastuu on täysin katettu eläkevakuutusyhtiöissä otetuilla eläkevakuutuksilla.

Irtisanomisehdot

Sekä yhtiön että toimitusjohtajan puolesta irtisanomisaika on 6 kuukautta. Jos yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan, hän saa irtisanomissajan palkan lisäksi erorahan, joka vastaa 18 kuukauden palkkaa luontoisetuineen.

2. Poistot

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998 12 kk	1997 1 kk	1998 12 kk	1997 1 kk
Poistot toiminnoittain				
Tuotanto	63 510	5 860	0	0
Myynti ja markkinointi	3 635	442	0	0
Hallinto	7 276	518	243	8
Muut toimintaan liittyvät kulut				
Goodwill	549	0	0	0
Yhteensä	74 970	6 820	243	8

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998 12 kk	1997 1 kk	1998 12 kk	1997 1 kk
Suunnitelman mukaiset poistot omaisuuslajeittain				
Goodwill	549	0	0	0
Aineettomat oikeudet	2 470	154	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	622	117	0	8
Maa-alueet	1 995	423	0	0
Rakennukset ja rakennelmat	26 283	2 107	0	0
Koneet ja kalusto	41 133	3 172	61	0
Muut aineelliset hyödykkeet	1 918	847	182	0
Yhteensä	74 970	6 820	243	8

3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998 12 kk	1997 1 kk	1998 12 kk	1997 1 kk
Tuotot				
Käyttöomaisuuden realisointivoitot	8 209	5 522	0	0
Irtisanotut vuokrasopimukset	2 250	0	0	0
Tuotekehitystuet	1 334	798	0	0
Muut tuotot	1 163	173	0	0
	12 956	6 493	0	0
Kulut				
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	724	178	0	0
Koneiden romutusarvot	1 537	0	0	0
Goodwill-poistot	549	0	0	0
Muut kulut	1 957	1 181	0	0
	4 767	1 359	0	0

4. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998 12 kk	1997 1 kk	1998 12 kk	1997 1 kk
Osinkotuotot osakkuusyhtiöiltä	0	0	6000	0
Osinkotuotot muilta	3	0	0	0
Yhtiöveron hyvitys	0	0	2333	0
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	-	-	18 205	1 734
Korkotuotot muilta	5 839	407	1 056	179
Korkokulut konserniyhtiöille	-	-	-10 024	-434
Korkokulut muille	-38 746	-3 333	-7 531	-854
Korkokulut pääomallainalle	-20 551	0	-20 551	0
Muut rahoituserät muille ¹⁾	-2 019	-8 739	-1 014	-1 464
	-55 474	-11 665	5 317	-839

¹⁾ Muut rahoituserät

Muut rahoitustuotot				
Kurssierot	12 925	149	10 526	0
Muut tuotot	133	0	0	0
	13 058	149	10 526	0
Muut rahoituskulut				
Kurssierot	14 296	76	11 466	0
Pitkäaikaisten lainojen uudelleenjärjestelykulut	0	8 812	0	1 464
Muut kulut	781	0	74	0
	15 077	8 888	11 540	1 464
	-2 019	-8 739	-1 014	-1 464

5. Satunnaiset erät

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998 12 kk	1997 1 kk	1998 12 kk	1997 1 kk
Laskennalliset verot aikaisemmilta tilikausilta	2 305	0	0	0
Konserniavustus PCE Engineering Oy Ab:lta	0	0	0	8 000
	2 305	0	0	8 000

6. Verot

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998 12 kk	1997 1 kk	1998 12 kk	1997 1 kk
Tilikauden verot	-38 989	-594	0	0
Laskennallisten verojen muutos	-9 331	652	0	0
	-48 320	58	0	0

7. Pysyvät vastaavat

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Aineettomat hyödykkeet				
Goodwill				
Hankinta-arvo 1.1.	0	0	0	0
+ Lisäykset tilikauden aikana	5 131	0	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	5 131	0	0	0
- Kertyneet poistot	-549	0	0	0
Suunnitelman mukainen jäännösarvo 31.12.	4 582	0	0	0
Aineettomat hyödykkeet				
Hankinta-arvo 1.1.	21 319	1 672	0	0
+ Lisäykset tilikauden aikana	559	19 676	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	-396	-29	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	21 482	21 319	0	0
- Kertyneet poistot	-2 693	-1 509	0	0
Suunnitelman mukainen jäännösarvo 31.12.	18 789	19 810	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankinta-arvo 1.1.	6 839	4 523	503	0
+ Lisäykset tilikauden aikana	752	2 360	449	503
- Vähennykset tilikauden aikana	-1 373	-44	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	6 218	6 839	952	503
- Kertyneet poistot	-4 462	-3 840	-190	-8
Suunnitelman mukainen jäännösarvo 31.12.	1 756	2 999	762	495
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	25 127	22 809	762	495
Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet				
Hankinta-arvo 1.1.	159 991	103 650	0	0
+ Investoinnit	2 696	56 851	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	-453	-510	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	162 234	159 991	0	0
+ Uudelleenarvostus	92 889	92 889	0	0
- Suunnitelman mukaiset kertyneet poistot	-29 172	-23 542	0	0
Suunnitelman mukainen jäännösarvo 31.12.	225 951	229 338	0	0

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankinta-arvo 1.1.	418 709	328 419	0	0
+ Investoinnit	13 157	99 533	0	0
+ Muut lisäykset	12 869	0	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	-3 321	-9 243	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	441 414	418 709	0	0
+ Uudelleenarvostus	252 690	279 319	0	0
- Suunnitelman mukaiset kertyneet poistot	-187 649	-148 042	0	0
Suunnitelman mukainen jäännösarvo 31.12.	506 455	549 986	0	0
Koneet ja kalusto				
Hankinta-arvo 1.1.	615 953	535 252	0	0
+ Investoinnit	64 768	97 259	304	0
+ Muut lisäykset	9 965	0	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	-13 381	-16 558	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	677 305	615 953	304	0
+ Uudelleenarvostus	111 779	111 779	0	0
- Suunnitelman mukaiset kertyneet poistot	-430 833	-391 944	-61	0
Suunnitelman mukainen jäännösarvo 31.12.	358 251	335 788	243	0
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankinta-arvo 1.1.	111 879	103 349	0	0
+ Investoinnit	13 587	9 194	0	0
+ Muut lisäykset	3 794	0	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	-2	-664	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	129 258	111 879	0	0
- Suunnitelman mukaiset kertyneet poistot	-90 400	-88 530	0	0
Suunnitelman mukainen jäännösarvo 31.12.	38 858	23 349	0	0
Keskeneräiset investoinnit				
Hankinta-arvo 1.1.	6 191	0	0	0
+ Investoinnit	15 087	6 191	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	-9 051	0	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	12 227	6 191	0	0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 141 742	1 144 652	243	0
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet tytäryhtiöissä				
Hankinta-arvo 1.1.	-	-	51 514	0
+ Investoinnit	-	-	161 268	51 514
- Vähennykset tilikauden aikana	-	-	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	-	-	212 782	51 514
Osakkeet ja osuudet osakkuusyhtiöissä				
Hankinta-arvo 1.1.	5 646	0	69 371	0
+ Investoinnit	0	5 646	9 862	69 371
+ Muut lisäykset	3 796	0	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	-183	0	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	9 259	5 646	79 233	69 371
Osakkeet ja osuudet muissa yhtiöissä				
Hankinta-arvo 1.1.	5 422	1 376	0	0
+ Investoinnit	684	4 046	0	0
- Vähennykset tilikauden aikana	-995	0	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	5 111	5 422	0	0
Sijoitukset yhteensä	14 370	11 068	292 015	120 885

8. Osakkeet ja osuudet 31.12.1998

1 000 mk	Konsernin osuus %	Emoyhtiön osuus %	Kirjanpitoarvo Emoyhtiö
Konserni- ja osakkuusyhtiöt ^{*)}			
PCE Engineering Oy Ab, Toijala, Suomi	100,0	100,0	33 000
PCE Roth GmbH, Saksa	100,0		
PCE Elematic Inc, USA	100,0		
Addtek Research & Development Oy Ab, Nummela, Suomi	100,0	100,0	4 316
Addtek International AB, Ruotsi	100,0	100,0	175 466
Strängbetong AB, Ruotsi	100,0		
Gunnilse Konstbetong AB, Ruotsi	100,0		
Sollebrunns Cementgjuteri AB, Ruotsi	100,0		
Närkes Spännbetong AB, Ruotsi	100,0		
Strängens Data AB, Ruotsi	100,0		
Stombyggarna i Hudiksvall AB, Ruotsi	100,0		
Betong Sander AB, Ruotsi	100,0		
Forsells Prefab AB, Ruotsi	100,0		
AB Herrljunga Cementgjuteri, Ruotsi	100,0		
Trällit AB, Ruotsi	100,0		
Mineralia AB, Ruotsi	100,0		
AB Förspänd Betong, Ruotsi	100,0		
AB Nordbetong, Ruotsi	100,0		
A/S Strängbetong, Norja	100,0		
Strängbetong Aps, Tanska	100,0		
Strängbetong GmbH, Saksa	100,0		
Strängbetong Eesti A/S, Viro	100,0		
A/S E-Betonelement, Viro	75,0	30,9	8 810
Swetrak A/S, Viro ^{*)}	50,0		
Addtek International B.V., Alankomaat	90,0		
Spanbeton B.V., Alankomaat	90,0		
VBI Vereinigde Bouwprodukten Industrie B.V., Alankomaat	90,0		
Bouwstoffen Industrie Weurt B.V., Alankomaat	90,0		
Leenstra Beheer B.V., Alankomaat	90,0		
Leenstra Machine en Staalbouw B.V., Alankomaat	90,0		
Nebi Verkoopmaatschappij B.V., Alankomaat	90,0		
VBI Huissen B.V., Alankomaat	90,0		
VBI Ontwikkeling B.V., Alankomaat	90,0		
VBI Oss B.V., Alankomaat	90,0		
VBI Schuilenburg B.V., Alankomaat	90,0		
VBI Verkoopmaatschappij B.V., Alankomaat	90,0		
VBI Weert B.V., Alankomaat	90,0		
Partek Concrete International B.V., Alankomaat ^{*)}	90,0		
Verbin Baufertigteile GmbH, Saksa	90,0		
Zwijndrecht Inli B.V., Alankomaat	90,0		
Schokbeton GmbH, Saksa	90,0		
Waalwijk Elementen Betonindustri B.V., Alankomaat	100,0		
Brespa Spannbeton GmbH & Co. KG, Saksa	100,0		
Delcon Spannbetondecken Vertrieb GmbH & Co., Saksa ^{*)}	50,0		
Brespa Spannbeton Verwaltungs-GmbH, Saksa	100,0		
Addtek A/S, Norja	100,0		
Spenncon A/S, Norja	100,0		
Spennconsult A/S, Norja	100,0		
Parma Betonila Oy, Forssa, Suomi ^{*)2)}	50,0	50,0	70 423
Rajaville Oy, Oulu, Suomi ^{*)}	50,0		
Parastek Oy Ab, Parainen, Suomi ^{*)}	50,0		
Parastek Construction Oy Ab, Parainen, Suomi ^{*)}	50,0		
Parastek Elements Oy Ab, Parainen, Suomi ^{*)}	50,0		
Parastek Trading Oy Ab, Parainen, Suomi ^{*)}	50,0		
Parastek Holding Oy Ab, Parainen, Suomi ^{*)}	50,0		
A/O Parastek, Venäjä ^{*)}	50,0		
A/O Parastek Beton, Venäjä ^{*)}	50,0		
ZAO Mospart, Venäjä ^{*)}	25,5		
ZAO Extruder, Venäjä ^{*)}	25,0		

1 000 mk	Konsernin osuus %	Emoyhtiön osuus %	Kirjanpitoarvo Emoyhtiö
Konserni- ja osakkuusyhtiöt ¹⁾			
Paramid Oy Ab, Nurmijärvi, Suomi ²⁾	50,0		
Forssan Tehdaspalvelu Oy, Forssa, Suomi ¹⁾	50,0		
Cellrock Oy Ab, Parainen, Suomi ¹⁾	50,0		
Oy Unisolo Ab, Helsinki, Suomi ¹⁾	50,0		
Rakennusvalmiste Oy, Forssa, Suomi ¹⁾	50,0		
Parma-Tech Oy, Forssa, Suomi ¹⁾	50,0		
Kiint. Oy Nastolan Elementtitehdas, Nastola, Suomi ¹⁾	50,0		
Kiint. Oy Forssan Lastu, Forssa, Suomi ¹⁾	27,7		

Emoyhtiön kokonaisuistus konserni- ja osakkuusyhtiössä 292 015

¹⁾ Osakkuusyhtiö

¹⁾ Yhtiön uusi nimi 1.2.1999 alkaen Addtek Concrete International B.V.

²⁾ Parma Betonila-konserni on konsolidoitu rivi riviltä -menetelmällä Addtek-konsernin omistuksen mukaan

9. Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Henkilökunta				
Pitkäaikaiset lainat	18	60	16	34
Tytäryhtiöt				
Pitkäaikaiset lainasaamiset	-	-	319 386	432 301
Myyntisaamiset	-	-	3 520	0
Siirtosaamiset	-	-	9 395	2 962
Muut lyhytaikaiset saamiset	-	-	6 013	8 000
	-	-	338 314	443 263
Osakkuusyhtiöt				
Pitkäaikaiset saamiset	0	1 480	0	0
Myyntisaamiset	450	0	0	0
	450	1 480	0	0
Muut				
Pitkäaikaiset saamiset	9 423	6 779	0	0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	11 337	28 258	0	0
Myyntisaamiset	331 106	297 010	0	0
Siirtosaamiset	39 724	17 386	11 378	0
Muut lyhytaikaiset saamiset	12 196	59 287	1 732	1 805
	403 786	408 720	13 110	1 805
Yhteensä	404 254	410 260	351 440	445 102
Pitkäaikaiset saamiset				
Tytäryhtiöiltä	-	-	319 386	432 301
Osakkuusyhtiöiltä	0	1 480	0	0
Muilta	9 441	6 839	16	34
	9 441	8 319	319 402	432 335
Lyhytaikaiset saamiset				
Tytäryhtiöiltä	-	-	18 928	10 962
Osakkuusyhtiöiltä	450	0	0	0
Muilta	394 363	401 941	13 110	1 805
	394 813	401 941	32 038	12 767
Yhteensä	404 254	410 260	351 440	445 102

Konsernin siirtosaamisten oleelliset erät liittyvät 13 286 tkm:n myynituottojen ja 9 247 tkm:n rahoituserien jaksotukseen.

10. Vaihto-omaisuus

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Aineet ja tarvikkeet	76 450	67 893	0	0
Valmiit ja keskeneräiset tuotteet	97 289	96 663	0	0
Ennakkomaksut	320	3 525	0	0
	174 059	168 081	0	0

11. Oma pääoma

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Osakepääoma 1.1.	125 400	15	125 400	15
Osakeanti	0	125 385	0	125 385
Osakepääoma 31.12.	125 400	125 400	125 400	125 400
josta				
- A-sarja, 4 ääntä/osake, oikeus osinkoon	90 574	90 574	90 574	90 574
- B-sarja, 4 ääntä/osake, ei osinkoa	19 026	19 026	19 026	19 026
- C-sarja, 1 ääni/osake, ei osinkoa	15 800	15 800	15 800	15 800
Edellisten tilikausien voittovarot	-4 644	0	-4 686	0
Tilikauden tulos	111 511	-3 700	-12 157	-4 686
Muuntoerot	-4 427	-944	0	0
Pääomalaina 1.1.	270 600	0	270 600	0
Muutos tilikauden aikana	0	270 600	0	270 600
Pääomalaina 31.12.	270 600	270 600	270 600	270 600
Oma pääoma yhteensä 31.12.	498 440	391 356	379 157	391 314

Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.

Edellisten tilikausien voittovarot	-4 644	-4 686
Tilikauden tulos	111 511	-12 157
Muuntoerot	-4 427	0
Vähennetään vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan merkitty osuus	-885	0
Yhteensä	101 555	-16 843

12. Pääomalaina

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Kirjaamattomat korkovastuut	0	1 609	0	1 609

Emoyhtiö Addtek International Oy Ab on ottanut määrältään 270 600 tmk:n pääomalainan seuraavilta sijoittajilta:

	1998	1997
Partek Oyj Abp	122 078	122 078
Addum AB	170	100 875
Industri Kapital 1994 Ltd.:iä edustavien sijoittajien kautta	148 352	47 647
	270 600	270 600

Olellisimmat lainaehdot:

1. Yrityksen ajautuessa konkurssiin, yrityssaneerukseen tai selvitystilaan lainan pääoma ja korko voidaan maksaa ainoastaan siinä tapauksessa, että muut velat on jo maksettu.
2. Laina ja korko voidaan milloin tahansa maksaa takaisin edellyttäen, että yhtiölle jää täysi kate sidotulle omalle pääomalle.
3. Laina voidaan muuttaa vieraaksi pääomaksi edellyttäen, että yhtiön oma pääoma säilyy sallitulla tasolla.
4. Yhtiö ei saa alentaa osakepääomaa, sulautua toiseen yhtiöön tai jakautua ellei 2/3 lainanantajista siihen suostu.

Lainalle lasketaan korkoa 7 %:n korkokannan mukaan. Koron maksamisella ja pääomalainan takaisinmaksulla on parempi etuoikeus kuin osingonjalla.

Kirjattu mutta maksamaton korko oli 20 550 773 mk 31.12.1998 ja se esitetään emoyhtiön taseessa pitkäaikaisena korottomana velkana.

Laina eräännyttäväksi kun osakassopimus raukeaa tai viimeistään 31.12.2007. Mikäli yhtiö mainittuna ajankohtana ei pysty maksamaan lainaa korkoineen takaisin, lainanantajat voivat konvertoida lainan tai osan siitä yhtiön B-osakkeisiin hintaan 100 mk osakkeelta, jolloin uusia B-osakkeita tulisi enintään 2 706 000 kpl.

13. Pakolliset varaukset

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Eläkevastuut	17 389	18 296	0	450
Takuut	7 005	5 338	0	0
Uudelleenjärjestelykulut	6 100	679	0	0
Myydyt liiketoiminnot	0	35 459	0	0
Muut pakolliset varaukset	6 277	1 929	0	0
	36 771	61 701	0	450

14. Pitkäaikainen vieras pääoma

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Lainat rahalaitoksilta	360 581	475 611	0	18 000
Muut korolliset velat, ulkoiset	64 590	184 468	50 000	0
Muut korolliset velat, sisäiset	-	-	168 979	49 999
Muut korottomat velat, ulkoiset	21 402	1 235	20 551	118 498
	446 573	661 314	239 530	186 497

Vieraasta pääomasta eräännyttäväksi vuonna 2003 tai myöhemmin seuraavasti:

Lainat rahalaitoksilta	264 415	0
Muut korolliset velat, ulkoiset	271	0
Muut korolliset velat, sisäiset	-	168 979
Laskennallinen verovelka	186 198	0
Muut korottomat velat, ulkoiset	851	0
	451 735	168 979

15. Laskennalliset verot

1 000 mk	Konserni	
	1998	1997
Laskennallinen verosaatava		
Yhdistelytoimenpiteistä	926	994
Jaksotuseroista	7 367	874
	8 293	1 868

Laskennallinen verovelka

Yhdistelytoimenpiteistä	13 505	0
Jaksotuseroista	162 907	163 587
Tilinpäätössiirroista	9 786	7 884
	186 198	171 471

16. Lyhytaikaiset velat

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Korolliset				
Tytäryhtiöt				
Muut korolliset velat	-	-	40 979	20 692
Muut				
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	51 936	8 457	0	0
Muut korolliset velat	16 506	16 364	0	0
	68 442	24 821	0	0
Korolliset velat yhteensä	68 442	24 821	40 979	20 692
Korottomat				
Tytäryhtiöt				
Ostovelat	-	-	0	7
Siirtovelat	-	-	803	421
	-	-	803	428
Muut				
Saadut ennakot	124 302	101 123	0	0
Ostovelat	197 505	205 893	2 186	11 881
Siirtovelat	114 650	160 324	2 100	22 193
Muut korottomat velat	115 333	130 378	396	516
	551 790	597 718	4 682	34 590
Korottomat velat yhteensä	551 790	597 718	5 485	35 018
Yhteensä	620 232	622 539	46 464	55 710

Konsernin siirtovelkojen oleelliset erät liittyvät 70 815 tkm:n henkilöstökulujen, 10 024 tkm:n hankintojen, 8 950 tkm:n verojen ja 3 321 tkm:n rahoituserien jaksotukseen.

17. Vastuositoumukset

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Annetut pantit				
Omien sitoumusten puolesta				
Kiinteistökiinnitykset	389 675	424 857	0	0
Muut kiinnitykset	216 476	203 259	0	0
Osakkeet	643 549	546 193	159 842	18 000
Muiden sitoumusten puolesta				
Osakkeet	-	-	52 940	33 514
Konserniyhtiöiden puolesta	-	-	-	-
	1 249 700	1 174 309	212 782	51 514
Luotto- ja takausliimit, joista annettu vastuositoumuksia	742 956	948 838	159 842	134 392
Emoyhtiön omistamia osakkeita on luovutettu pantiksi omien ja konserniyhtiöiden sitoumusten vakuudeksi.				
Takaukset				
Konserniyhtiöiden puolesta	-	-	746 230	734 956
Osakkuusyhtiöiden puolesta	400	70 445	800	138 626
Eläkevastuut	0	203	0	0
Muut vastuut	434 027	386 456	0	0
	434 427	457 104	747 030	873 582
Pääomallainan korkovastuut	0	1 609	0	1 609
Leasingsopimukset				
1999	10 378	-	179	-
2000	8 798	-	179	-
2001	6 472	-	153	-
2002	4 134	-	55	-
2003 tai myöhemmin	4 080	-	6	-
	33 862	-	572	-

18. Johdannaiset

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1998	1997	1998	1997
Valuuttatermiinit				
Käypä arvo	6 965	-27	7 043	366
Nimellisarvo	308 336	594 496	283 669	514 027

Tilikauden päättyessä termiinisopimukset suojasivat emoyhtiön ja tytäryhtiöiden välisiä lainoja sekä eräiden konserniyhtiöiden valuuttamääräistä myyntiä.

Termiinisopimukset on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin ja tulos on kirjattu muihin rahoitustuottoihin tai -kuluihin sitä mukaa kuin tuotot ja kulut suojatuista eristä on kirjattu.

19. Valmiusasteen mukaan tuloutettavat projektit

1 000 mk	Konserni	
	1998 12 kk	1997 1 kk
Tuloutettu	722 601	68 301
Tulouttamatta	515 682	322 458
Tuloutettu katekertymä	144 054	6 047

20. Maantieteellinen jakauma

1 000 mk	Konserni	
	1998 12 kk	1997 1 kk
Liikevaihto		
Markkina-alueittain		
Suomi	353 335	50 407
Ruotsi	482 487	32 749
Norja	648 386	45 393
Muut EU-maat	975 784	89 744
Muu Eurooppa	124 202	9 083
Aasia	26 532	6 000
Muut maat	17 082	2 583
	2 627 808	235 959

Henkilöstö 31.12.

Maittain		
Suomi	548	556
Ruotsi	875	857
Norja	645	636
Saksa	148	109
Alankomaat	1111	1 055
Viro	303	230
Muut maat	8	0
	3 638	3 443

Tunnuslukuja 1998

TULOSLASKELMASTA

Liikevaihto	MFIM	2 628
Bruttokate	MFIM	512
% liikevaihdosta	%	19,5
Liiketulos	MFIM	218
% liikevaihdosta	%	8,3
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta	MFIM	163
% liikevaihdosta	%	6,2
Tilikauden tulos	MFIM	112
% liikevaihdosta	%	4,2

TASE JA TUNNUSLUKUJA

Taseen loppusumma	MFIM	1 807
Sijoitetun pääoman tuotto (ROC)	%	21,4
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	25,0
Omavaraisuusaste	%	30,7
Velkaantumisaste		0,85
Tulos / osake (EPS)	FIM	87
Oma pääoma / osake	FIM	182
Nettoinvestoinnit	MFIM	103
% liikevaihdosta	%	3,9
Tilaukanta	MFIM	864
Henkilöstö keskimäärin	Lukumäärä	3 765
josta Suomessa	"	562
josta Suomen ulkopuolella	"	3 203

Tunnuslukujen laskentakaavat

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO (ROC), %

$$\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{koroton vieras pääoma, keskimäärin tilikauden aikana}} \times 100$$

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO (ROE), %

$$\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen} - \text{tuloslaskelman verot}}{\text{Oma pääoma}^*) + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$$

OMAVARAISUUSASTE, %

$$\frac{\text{Oma pääoma}^*) + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

VELKAANTUMISASTE

$$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset} - \text{muut korolliset saamiset}}{\text{Oma pääoma}^*) + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$$

TULOS / OSAKE (EPS), FIM

$$\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen} - \text{tuloslaskelman verot} - \text{vähemmistöosuus tuloksesta}}{\text{Osakkeiden lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana}}$$

OMA PÄÄOMA / OSAKE, FIM

$$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa}}$$

NETTOINVESTOINNIT, MFIM

Konsernin nettoinvestoinnit

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

Kuukausikeskiarvojen keskiarvo

*) Oma pääoma mukaanlukien pääomalaina

Hallituksen voitonjakoehdotus yhtiökokoukselle

Konsernin jakokelpoiset voittovarot 31.12.1998 olivat 101,5 Mmk, josta tilikauden voitto oli 111,5 Mmk.

Emoyhtiöllä ei ole jakokelpoisia voittovaroja.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden tulos -12 157 114,87 mk siirretään voitto- ja tappioutilille ja että osinkoa ei jaeta.

Vantaalla 29 maaliskuuta 1999

Olof Ljunggren, puheenjohtaja

Kari Heinistö, varapuheenjohtaja

Jan Segerberg, varapuheenjohtaja

Heikki Allonen

Andrejs Cakste

Stig Gustavson

Stefan Linder

Michael Rosenlew

Olav Uppgård

Bengt Jansson, toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Addtek International Oy Ab:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Addtek International Oy Ab:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa 111 511 000,00 markkaa voittoa konsernin osalta ja 12 157 114,87 markkaa tappiota emoyhtiön osalta, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Vantaa 9. huhtikuuta 1999

KPMG WIDERI OY AB
KHT-yhteisö

SVH Pricewaterhouse Coopers Oy
KHT-yhteisö

Solveig Törnroos-Huhtamäki
KHT

Kim Karhu
KHT

Osakejakauma

Osakeomistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 31.12.1998

	Osakkeita	% osakkeista
1. Yksityiset yritykset	556 119	44,35
2. Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	144 523	11,52
3. Sijoitusyhtiöt ja -rahastot	348 713	27,81
4. Yksityishenkilöt	204 645	16,32
Yhteensä	1 254 000	100,00

Osakkeiden jakautuminen suuruusluokittain 31.12.1998

Osakkeita lukumäärä	Osakkaita	% osakkaista	Osakkeita	% osakkeista
1 - 500	57	38,00	23 381	1,86
501 - 1 000	17	11,34	15 736	1,25
1 001 - 5 000	48	32,00	143 662	11,46
5 001 - 10 000	12	8,00	98 629	7,87
10 001 - 50 000	14	9,33	410 751	32,76
50 001 -	2	1,33	561 841	44,80
Yhteensä	150	100,00	1 254 000	100,00

Hallitus

Stig Gustavson

Syntynyt 1945. Puheenjohtaja
22.3.1999 asti.

KCI Konecranes International
Oyj:n toimitusjohtaja.

Hackman Oyj Abp:n hallituksen
puheenjohtaja. Helvar Merca Oy
Ab:n, KCI Konecranes

International Oyj:n, Enskilda
Securities AB:n ja Metalliteollisuu-
den keskusliiton MET:n hallitus-
ten jäsen.

Kari Heinistö

Syntynyt 1958. Varapuheenjohtaja.

Partek Oyj Abp:n talousjohtaja.

Polar-Yhtymä Oyj:n, Partek

Cargotec Oy:n, Partek Insulation

Oy:n, Partek Nordkalk Oy Ab:n,

Partek Forest AB:n ja Valtra Oy

Ab:n hallitusten jäsen. Oy Sisu

Auto Ab:n ja Partiosäätiön halli-
tusten puheenjohtaja.

Olof Ljunggren

Syntynyt 1933. Puheenjohtaja
22.3.1999 alkaen.

Intentia AB:n, AMF

Försäkringsbolagenin ja Addum
AB:n hallitusten puheenjohtaja.

Liber AB:n hallituksen varapuheen-
johtaja. Försäkringsbolaget

Pensionsgarantin (FGP) ja Catella
Kapitalförvaltning AB:n hallitusten
jäsen.

Osakeomistus: 158 kpl

Osuus pääomalinasta: 39 100 FIM

Jan Segerberg

Syntynyt 1947. Varapuheenjohtaja
22.3.1999 alkaen.

Hallitustehtäviä Addtek-

konsernissa. PEAB AB:n,

Jonsereds Holding AB:n, Arcono

AB:n ja Saksalais-Ruotsalaisen

Kauppakamarin hallitusten jäsen.

Osakeomistus: 35 000 kpl

Heikki Allonen

Syntynyt 1954. Jäsen.
Metra Oyj Abp:n strategisen suunnittelun johtaja. Polar-Yhtymä Oyj:n, Imatra Steel Oy:n, Metra Real Estaten ja Evac International Ltd.:n hallitusten jäsen.

Stefan Linder

Syntynyt 1968. Jäsen 24.6.1998 alkaen. Industri Kapital Ltd.:n apulaisjohtaja.

Hallituksen jäsen Harald Mixin jälkeen.

Olav Uppgård

Syntynyt 1955. Jäsen.
Partek Oyj Abp:n rahoitusjohtaja. Green Arrow Insurance Ltd.:n hallituksen puheenjohtaja. Muun muassa Parlease Oy Ab:n ja Partek Finance N.V.:n hallitusten jäsen.

Andrejs Cakste

Syntynyt 1952. Jäsen.
Addum AB:n toimitusjohtaja. Cramo AB:n ja E.L.L. Private Equity AB:n hallitusten puheenjohtaja. Expanda AB:n, Daros Holding AB:n, PartnerTech AB:n samt Spectra-Physics AB:n hallitusten jäsen.

Osakeomistus: 10 843 kpl

Osuus pääomalinasta:

2 691 500 FIM

Michael Rosenlew

Syntynyt 1959. Jäsen.
Industri Kapitalin johtaja. KCI Konecranes International Oyj:n, MSC Metsa Specialty Chemicals Oy:n, Nobia AB:n, Nyge Aero Norden AB:n, Addum Intressenter AB:n ja Elektrokoppar Holding AB:n hallitusten jäsen.

Johto

Konsernijohto

Bengt Jansson,
Toimitusjohtaja 22.3.1999 alkaen,
Addtek International
Osakeomistus: 10 000 kpl

Lasse Lappalainen,
Talousjohtaja,
Addtek International
Osakeomistus: 5 000 kpl

Seppo Rajamäki,
Tekninen johtaja,
Addtek International
Osakeomistus: 5 000 kpl

Johtoryhmä

Bengt Jansson,
Toimitusjohtaja,
Addtek International

Lasse Lappalainen,
Talousjohtaja,
Addtek International

Seppo Rajamäki,
Tekninen johtaja,
Addtek International

Hannu Martikainen,
Toimitusjohtaja,
Parma Betonila

Leo Sandqvist,
Toimitusjohtaja,
PCE Engineering

Gert Carlsson,
Toimitusjohtaja,
Strängbetong

Terje Søhoel,
Toimitusjohtaja,
Spenncon

Heerke Kuiper,
Toimitusjohtaja,
VBI och Spanbeton

Heikki Haikonen,
Toimitusjohtaja,
Brespa

Ove Johansson,
Hallituksen puheenjohtaja,
E-Betoelement
Toimitusjohtaja,
Swetrak

Jaan Valbet,
Toimitusjohtaja,
E-Betoelement

Petri Janhunen,
Toimitusjohtaja,
Addtek Research & Development

Osoitteet

SUOMI

Addtek International Oy Ab
Rälssitie 7
01510 VANTAA
puh: +358-204 553 500
faksi: +358-204 553 510
e-mail: malanna.lupander@addtek.com
www.addtek.com
Toimitusjohtaja
Bengt Jansson

Addtek Research&Development Oy Ab
PL 99
03101 NUMMELA
puh: +358-204 555 750
faksi: +358-204 555 642
Toimitusjohtaja
Petri Janhunen

PCE Engineering Oy Ab
PL 33
37801 TOIJALA
puh: +358-3-54 95 11
faksi: +358-3-54 95 301
E-mail: info@elematic.com
www.elematic.com
Toimitusjohtaja
Leo Sandqvist

Parma Betonila Oy
PL 76
03101 NUMMELA
puh: +358-204 555 799
faksi: +358-204 555 757
E-mail: info@parmabetonila.fi
www.parmabetonila.fi
Toimitusjohtaja
Hannu Martikainen
Varatoimitusjohtaja
Kari Laukkanen

RUOTSI

Strängbetong AB
Box 5074
S-131 05 NACKA
puh: +46-8-615 82 00
faksi: +46-8-640 82 88 (pääkonttori)
faksi: +46-8-641 66 70 (myynti)
www.strangbetong.se
Toimitusjohtaja
Gert Carlsson

NORJA

Spenncon A.S.
Industriveien 2
N-1300 SANDVIKA
puh: +47-67-80 40 40
faksi: +47-67-80 40 60
E-mail: email@spenncon.no
Toimitusjohtaja
Terje Søhoel

ALANKOMAAT

Spanbeton BV
P.O. Box 5
NL-2396
ZG KOUDEKERK AAN DEN RIJN
puh: +31-71-341 9115
faksi: +31-71-341 2101 (kontor)
faksi: +31-71-341 4892 (fabrik)
Toimitusjohtaja
Heerke Kuiper

VBI Verenigde
Bouwprodukten Industrie BV
P.O. Box 31
NL-6850 AA HUISSEN
puh: +31-26-379 7979
faksi: +31-26-379 7950
E-mail: vbi@vbi.nl
www.vbi.nl
Toimitusjohtaja
Heerke Kuiper

Leenstra Machine en Staalbouw BV
P.O. Box 9
NL-9200 AA DRACHTEN
puh: +31-512-58 97 00
faksi: +31-512-51 07 08
E-mail: info@leenstra.nl
www.leenstra.nl
Toimitusjohtaja
Paul Schüt

SAKSA

Verbin Baufertigteile GmbH
P.O. Box 170341
D-47183 DUISBURG
puh: 0800 181 59 39*
faksi: 0800 181 59 38*
*(Numerot toimivat vain Saksassa.
Muualta soitettaessa käytetään
VBI BV:n numeroita.)
E-mail: verbin@verbin.de
www.verbin.de
Toimitusjohtaja
Heerke Kuiper
Markkinointi- ja myyntijohtaja
Lambert H.W. Teunissen

Brespa
Spannbeton GmbH & Co.KG
Stockholmer Strasse 1
D-29640 SCHNEVERDINGEN
puh: +49-5193-850
faksi: +49-5193-85 49
E-mail: info@brespa.de
www.brespa.de
Toimitusjohtaja
Heikki Haikonen

PCE ROTH GmbH
Kleebergstrasse 1
D-63667 NIDDA
puh: +49-6043-961 80
faksi: +49-6043-6218
E-mail: pce.roth@t-online.de
Toimitusjohtaja
Simo Lääperi

VIRO

AS E-Betoonelement
P.O. Box 16
EE-76902 HARKU
Harju Maakond
puh: +372-6-712 500
faksi: +372-6-712 555
E-mail: taimi@betoonelement.ee
Toimitusjohtaja
Jaan Valbet

Swetrak AS
P.O. Box 16
EE-76902 HARKU
puh: +372-6-712 500
faksi: +372-6-712 555
Toimitusjohtaja
Ove Johansson

VENÄJÄ

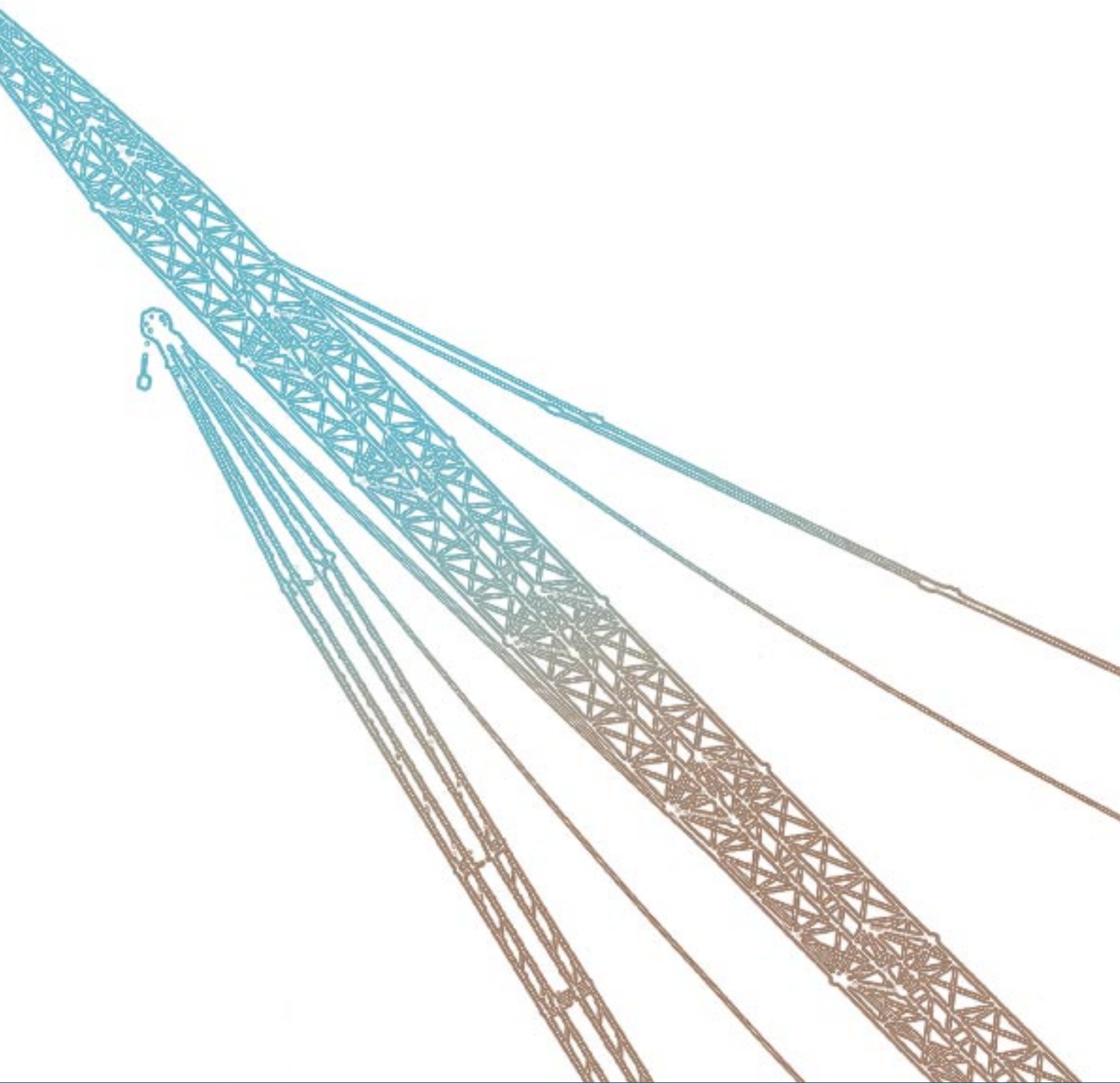
Parastek Oy Ab
P.O. Box 76
FIN-03101 NUMMELA
puh: +358-204 555 799
faksi: +358-204 555 625
Toimitusjohtaja
Aapo Rakkjärvi

ZAO Parastek Beton
3, Silikatny proezd, 10
123308 MOSCOW
puh: +7-095-191 7338
+7-095-946 2560
faksi: +7-095-946 2680
Toimitusjohtaja
Timo Teräs

YHDYSVALLAT

PCE-ELEMATIC Inc.
P.O. Box 160
W 194 N11092 Kleinmann Drive
US-Germantown, WI 53022
puh: +1-414 250 7777
faksi: +1-414 250 3868
Toimitusjohtaja
Matt Cherba

ADDTEK